

Hürriyet

31 Temmuz 2016

türkiye'nin en uzun gecesi

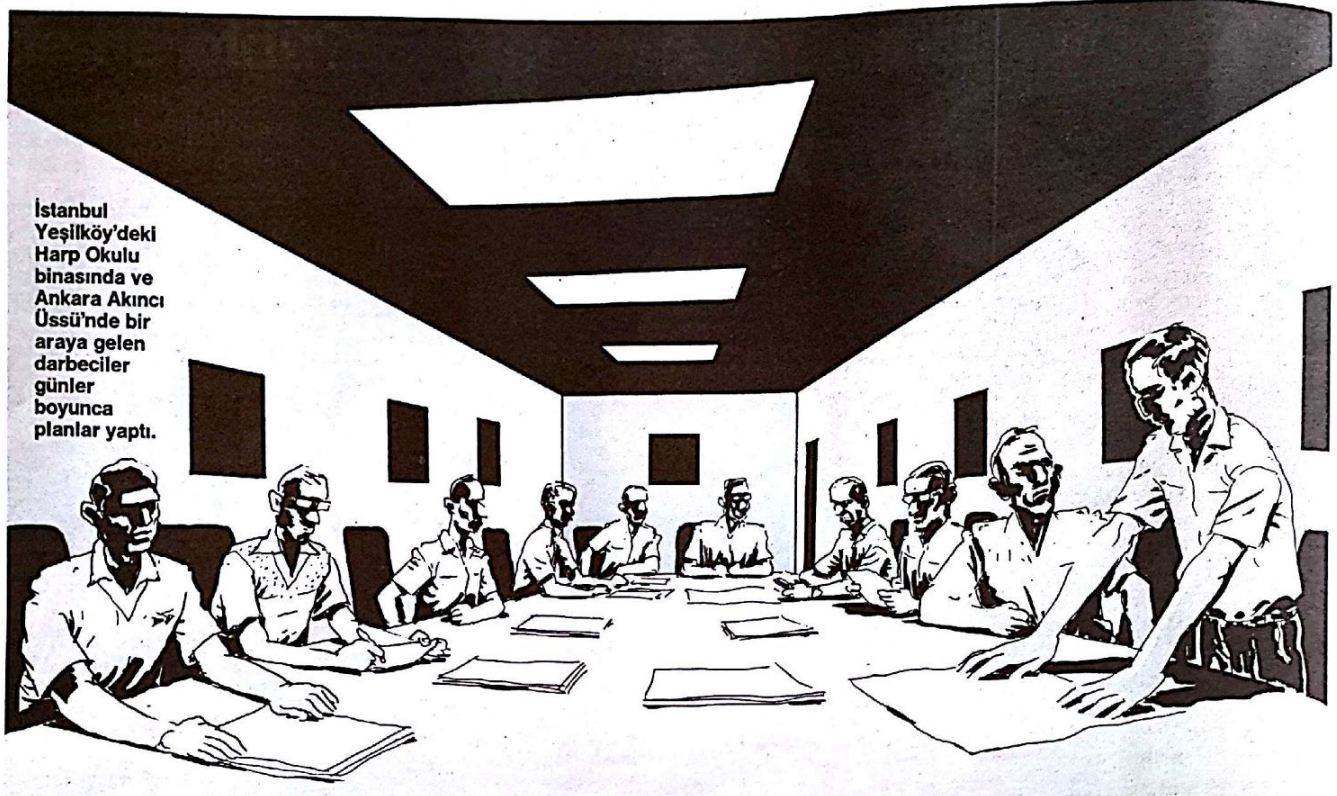
15 Temmuz darbe girişiminin soluk kesen hikâyesi

En kritik saatler... En önemli kararlar... En dramatik anlar...
Ankara, İstanbul, Marmaris, Diyarbakır'da neler yaşandı? Karargâhlarda ve jet
üslerinde hangi operasyonlar yapıldı?

Darbecilerin ve kahramanların kendi anlatımlarından en detaylı hikâyesi...

Sedat Ergin, Deniz Zeyrek, Yenal Bilgici, İsmail Saymaz,
Demet Erkasap, İdris Emen, Bülent Ovacık yazdı...
Hakan Karataş resimledi...

İstanbul Yeşilköy'deki Harp Okulu binasında ve Ankara Akıncı Üssü'nde bir araya gelen darbeciler günler boyunca planlar yaptı.

Kanlı darbe nasıl planlandı?

15 Temmuz'daki darbe girişiminin hazırlık sürecine ilişkin veriler netleşmeye de şüphelilerin ifadeleri, bu müdahalenin 8 Temmuz'dan beri Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) içerisinde konuşulduğunu ve 14 Temmuz'da bütün cuntacılar tarafından öğrenildiğini gösteriyor. Cuntanın merkezi diye bilinen Akıncı Üssü'nde 11 Temmuz'dan sonraki dört gün boyunca her akşam toplantı yapıldı. İstanbul Yeşilköy'deki Harp Okulu binası darbe planlarının yapıldığı üsse dönüştürüldü. Kanlı darbe girişimi, adım adım şöyle planlandı...

İsmail SAYMAZ / İdris EMEN

Hava Kuvvetleri Komutanlığı Müşterek Hedef Analiz Yönetim Başkanı Tuğgeneral Gökhan Şahin Sönmezates, 11 Temmuz'da mesaisinin ilk gününde, makamında otururken, 'Milsec' adlı güvenli hattan arandı. Arayan kişi, Özel Kuvvetler Komutanlığı'ndan Tuğgeneral Semih Terzi'ydi. Terzi, "Türkiye kötü günler geçiriyor, durumdan rahatsızım. Sen ne düşünüyorsun" diye sordu. Terzi, doğrudan "darbe" dememişti. Ancak Sönmezates, Terzi'nin darbeyi kastettiğini anlamıştı. Sönmezates ifadesinde bu durumu "Bu jargon bizde ihtilali çağrıştırmaktadır" sözleriyle anlattı. Terzi'ye, "Başka kimler böyle düşünüyor" diye sordu. Terzi, Genelkurmay Başkanı ve komutanların da böyle düşündüğünü söyledi.

İkinci görüşme, 13 Temmuz'da saat 15.00 sularında gerçekleşti. Arayan yine Terzi'ydi. Bu kez Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım ve kabine üyelerinin gözaltına alınacağını söyledi. Erdoğan'ı bulunduğu otele alma

görevini, Sönmezates'e verdiklerini açıkladı. O da bu operasyonu yönetmeyi kabul etti. 14 Temmuz'da uçakla İstanbul'a geldi. İfadesinde, İstanbul'a geldikten sonra Hava Harp Okulları misafirhanesinde uyuduğunu söyledi. Oysa alınan diğer ifadeler ve elde edilen görüntüler, Sönmezates'in Yeşilköy'deki Hava Harp Okulu'nda o gün yapılan darbenin son toplantısına katıldığını gösteriyordu. Sönmezates, saat 19.53'te ana komuta binasına geldi. Ardından 20 general ile subay "Sönmezates'in misafiriyiz" diyerek, içeriye girdi. Cuntanın aylar öncesinden darbeyi planlandığının kanıtı, gerek okula girişlerde gerekse misafirler için kayıt tutulmamış olmasıydı. Dahası, kamera sistemleri üç ay öncesinden iptal edilmiş, kamera izleme odası dinlenme odasına çevrilmişti.

Akıncı Üssü'nde üst üste toplantı

Tuğgeneral Sönmezates'in darbe girişimini öğrendiği günün akşamında, 11 Temmuz'da Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın Ankara'daki Akıncı Üssü'nde cuntanın

ilk toplantısı yapıldı. İddiaya göre Yüksek Askeri Şûra (YAŞ) üyesi ve eski Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Akın Öztürk'ün de içinde olduğu generaller 11 ve 14 Temmuz arasında üst üste her akşam bir araya geldi. Üs Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim ve Akın Öztürk'ün damadı olan 141. Filo Komutanı Pilot Yarbay Hakan Karakuş'un da katıldığı bu toplantılarda masaya haritalar serildi, hangi şehirlerdeki birliklerin harekete geçirileceği ve kimlerin gözaltına alınacağı netleştirildi ve darbe bildirisi hazırlandı. Plan gereği 15 Temmuz günü "Havalar çok sıcak, uçuş için uygun değil" denilerek, üste çalışan personele izin verildi. Personel saat 14.00'te ayrıldıktan sonra, dördüncü ve son toplantı gerçekleştirildi. Aynı gün Çiğli 2. Ana Jet Üs Eğitim Merkezi Komutanı Tümgeneral Kubilay Selçuk, Ankara'ya gelerek komuta merkezinin başına geçti.

8 Temmuz'da mermilli mesaj

Cuntayı, Kara Havacılık Alayı Bakım Tabur Komutanı Yarbay Murat Bolat gibi

daha erken öğrenenler de vardı. Bolat, 8 Temmuz'da kendisini görüntülü telefondan arayan Alay Komutan Yardımcısı Yarbay Halil Gül'le konuşuyordu. Gül, "Sus" işareti yaparak, Bolat'a mermi gösterdi ve darbe olacağını söyledi. Şimdiye kadar ortaya çıkan ifadelerle göre 15 Temmuz darbe girişimini en erken konuşan iki isim Bolat ve Gül'dü.

İkili arasındaki ikinci temas, darbe girişimden bir gün önce, yani 14 Temmuz'da oldu. Yarbay Gül, MİT'e hava indirme harekâtı yapılacağını belirterek, helikopterlerle uçacak olanların listesini gösterdi. Bolat'tan ertesi gün helikopterleri dışarıda bırakmasını ve iki Sikorsky helikoptere hızlı indirme teşkilatı kurmasını istedi. Bolat kabul etti. Aynı gün saat 19.00'da Ankara OSTİM'de bir evde buluştu. Plana göre Cumhurbaşkanı Erdoğan, Başbakan Binali Yıldırım, MİT Müsteşarı Hakan Fidan ve İçişleri Bakanı Efkan Ala kaçırılacaktı. Erdoğan'ın kurtarılması halinde 'öldürülmesi' emri verilmişti. Erdoğan'ı alamazlarsa hedefleri ülkeyi yerle bir etmekte. Bolat ifadesinde şunları anlattı:

"Planları 14 Temmuz gecesinde konuştuk. Yapılan plan 16 Temmuz'da gece saat 03.00'te devreye girecekti. 15 Temmuz günü saat 18.00 sıralarında üslerde yapılan üst düzey denetimler sırasında deşifre olduğumuzu düşünmeye başladık. Bu sırada Halil Gül Yarbay beni karargâha çağırarak, 'Hadi başlıyoruz' dedi ve gitti."

Kime söyleyeceğimi bilemedim

Ankara'daki hazırlık, kısa sürede birliklere yayılmıştı. Cuntacılar Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alay Komutanlığı'nı bütünüyle ele geçirmişti. Burada görev yapan Yarbay Ümit Gençer, ifadesinde anlattığına göre girişimi üç gün önce öğrendi. 12 Temmuz'da Gençer'i çağıran Albay Enver Topal, "Cuma gecesi saat 3 civarı darbe olacak" dedi. 15 Temmuz'da, Cumhurbaşkanı Muhafız Alay Komutanı Albay Kutsi Barış, saat 20.30'da Gençer'i arayıp TRT'de okunacak sıkıyönetim bildirisini eline tutuşturdu. TRT'yi basan grubun içinde Gençer'in yanı sıra eski Cumhurbaşkanı Muhafız Alayı Komutanı Albay Tanju Poshor da vardı. Gençer, ifadesinde darbe olacağını üç gün önce öğrenmesine rağmen neden ilgili yerlere haber vermeyip beklediğinin sorulması üzerine, "Kime diyeceğimi bilemedim" dedi.

İki gün önceden görevlendirme

İstanbul'daki 2. Zirhlı Tuğay Komutanı Tuğgeneral Özkan Aydoğdu darbe girişimini 13 Temmuz'da Kahramanmaraş 5. Zirhlı Tuğay Komutan Yardımcısı Albay Uzun Şahin'den öğrendi. İstanbul'a gelen Şahin, Aydoğdu'ya 'Yurtta Sulh Hareket Planı'ndan söz etti ve kendisine

görev verildiğini kaydetti. 15 Temmuz'da gönderilen sıkıyönetim planına göre Aydoğdu 'Sıkıyönetim Komutan Yardımcısı' ilan edilecekti. O da 'emirler gereği' elindeki tankları sokağa çıkaracak, Boğaziçi Köprüsü'nü ve Sabiha Gökçen Havalimanı'nı tutacaktı.

Ağabey: Kimseye söyleme

Darbeciler sadece Cumhurbaşkanlığı'na değil, Genelkurmay Karargâhı'na da sızmıştı. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar'ın emir subayı Piyade Yarbay Levent Türkkan, o sabah darbeyi haber almıştı. Kendisi, Akar'ı etkisiz hale getirmekle görevlendirilmişti. Türkkan, Gülen cemaati içindeki 'ağabeyi'ne danışmıştı. 'Ağabeyi' de "Kimseye söyleme" diye Türkkan'ı uyarmıştı.

Cunta tüm yakıcılığıyla vurduğunu düşündüğü anda kaybetmişti. Türkiye, o sırada televizyonda halkın cuntayı püskürtmesini izlemekteydi.

Belediye başkanı olmak istemez misin?

İstanbul ve Ankara'da darbe toplantıları sürerken 14 Temmuz'da Adana'da bulunan İncirlik Üssü Komutanı Tuğgeneral Bekir Ercan Van, karargâhında topladığı iş adamlarından oluşan 25 kişiye üssü gezdiriyordu. Van, "Gelecek günler çok güzel olacak" derken, yanı şaka yanı ciddi bir ifade ile bir kaç kişiye dönerek, "Sen belediye başkanı olmak istemez misin", "Sen başhekim olmak istemez misin" diye sordu. Ardından da bu gruba uçak hangarlarını, mühimmat depolarını, 'gizli'

bazı özel yerleri gezdirdi. Bu, Van'ın üste yaptığı ilk toplantı değildi. İddiaya göre İncirlik'e son iki ayda olağanın dışında ve sıkça yabancı heyetler geliyordu. 'Nezakat ziyareti' ya da 'turistik gezi' diye gelen bu heyetler Üs Komutanı Tuğgeneral Bekir Can Van ile görüşmeler yapıyordu. 15 Temmuz gecesi havalanan F-16'lara İncirlik'ten kalkan tanker uçaklarıyla havada yakıt ikmali yapılacaktı.

15 Temmuz'da Akıncı Üssü'nde...

Darbeciler, TSK'nın en vurucu gücü olan Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda da (ÖKK) yuvalanmıştı. ÖKK'dan Piyade Yarbay Emin Güven'in ifadesine göre cemaatteki 'ağabeylerinden' olan 'Hami'nin telefon açması üzerine 14 Temmuz'da Dikmen'e gitti. Güven araç içinde beklerken; 'Hami' 14. Tabur Komutanlığı'ndan iki üsteğmenle geldi. Grup topluca Dikmen 1206 Sokak'taki eve yöneldi. Evde Kurmay Albay Fırat Alakuş ve adını bilmediği bir kişi daha aralarına katıldı. Güven'in ifadesinde anlattığına göre Fırat

Alakuş'un elinde operasyon yapacaklarını olduğu bir liste vardı. Alakuş, "Bir ağabeyimiz MİT tarafından kaçırıldı ve işkence görüyor, onu kurtarmak amacıyla özel operasyon yapacağız" dedi ve ertesi gün, 15 Temmuz'da, saat 18.30'da Akıncı Hava Üssü'nde toplanılacağını bildirdi.

Yaver'in masasında Marmaris planları

Fırat Alakuş ve Emir Güven, 15 Temmuz'da saat 15.30'da Cumhurbaşkanlığı Muhafız Alayı'na gitti. Gelenleri, Erdoğan'ın Başyaveri Ali Yazıcı karşıladı. Güven'in ifadesine göre Yazıcı'nın masasında otel ya da tatil köyüne benzer, üzerinde 'Marmaris' yazan uydu görüntüleri ve planlar vardı. Yazıcı'ya verilen görev, Marmaris'te olan Erdoğan'ın hangi otelde kalacağını belirlemek ve Alakuş'a bildirmektir. Yazıcı, "Cumhurbaşkanı'nın yanına gider, yerini öğrenirim. Benden şüphelenmezler" dedi. Bir sıkıntı olması halinde Yazıcı, Genelkurmay tarafından "Paralel Yapı"ya ilişkin önemli bilgiler içeren bir zarf geldiğini söyleyecekti. Bu amaçla Yazıcı elinde boş zarf bulunduruyordu. Erdoğan'ın yeri tespit edildiği takdirde baskın düzenleyecekti.

Naklen darbe girişimi

Plana göre 16 Temmuz'da başlatılacak darbe girişimi deşifre olunduğu haber alınınca 15 Temmuz'da saat 20.00'a çekildi. Özel Kuvvetler Komutanlığı'nı teslim almak için bir grup subayla binanın merdivenlerini tırmanan Tuğgeneral Terzi, ÖKK Komutanı Tuğgeneral Zeki Aksakallı'nın emir subayı Başçavuş Ömer Halisdemir tarafından vurularak öldürüldü. Terzi'nin görevlendirdiği Tuğgeneral Sönmeztaş, helikopterlerle Marmaris'e indi. Ancak Erdoğan'ın nerede kaldığını tam olarak tespit edemedikleri ve operasyon emrinin geliş yarım saat geç kaldığı için, Marmaris'e vardıklarında, Erdoğan'ın ayrıldığı.

Tuğgeneral Hakan Evrim ve Yarbay Levent Türkkan; Orgeneral Hulusi Akar'ın odasını bastı. Evrim, Akar'a Fetullah Gülen'le görüşmeyi önerdi. Akar, o geceyi anlatırken, "Bir müddet sonra gidiyoruz deyip beni aldılar. (...) Kapıdan çıktığımda tam teçhizatlı, kafasında çelik miğfer ve silahlı bir şekilde, ürktüğü bir yüz ifadesi ile karşıma çıkan asker şahıs dikkatimi çekti" dedi. Akar, bu kişinin Kurmay Albay Fırat Alakuş olduğunu sonradan öğrendi.

TRT basılarak bildiri okutulurken; İstanbul'da tanklar sokağa çıktı. Ankara'da TBMM, MİT ve Özel Harekât vuruldu; İstanbul'daki Boğaziçi Köprüsü kapatıldı. Ancak daha o anda, yani cunta tüm yakıcılığıyla vurduğunu düşündüğü anda kaybetmişti. Çünkü Türkiye, televizyon başından yalnızca bir darbe girişimini değil, sokaklara dökülen halkın cuntayı püskürtmesini de naklen izlemekteydi.

BU İZLENİMİ 15 TEMMUZ GECESİNDE İZLEDİKLERİMİZİN İZLENİMİNE GÖRE...

BU İZLENİMİ 15 TEMMUZ GECESİNDE İZLEDİKLERİMİZİN İZLENİMİNE GÖRE...

Kahraman
Astsubay
Ömer
Halisdemir'in
darbeci
Tuğgeneral
Semih Terzi'yi
Özel Kuvvetler
Komutanlığı
girişinde
vurduğu an.

Hürriyet
türkiye'nin
en uzun gecesi

Hürriyet'in ücretsiz ekidir.
Yayın Türü: Yerel süresiz

Yayın Sahibi

Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.
Yönetim Kurulu Başkanı

Vuslat DOĞAN SABANCI

Genel Yayın

İcra Kurulu

Yönetmeni

Başkanı

Sedat ERGİN

Çağlar GÖĞÜŞ

Yan Yayınlar Yönetmeni **Çınar OSKAY**

Editörler **Yenal BİLGİCİ, Demet ERKASAP**

Görsel Yönetmen **Serhat GÜRPINAR**

Sayfa Tasarımı **Niyazi TOKEL, Kemal Ozan SİLE**

YÖNETİM YERİ: 100. Yıl
Mahallesi 2264. Sokak No:1

Bağcılar-34204/İstanbul Tel:

(0-212) 677 00 00

Faks: (0-212) 677 04 21

BASILDIĞI YER:

Hürriyet Gazetecilik ve

Matbaacılık A.Ş.

Doğan Medya Tesisleri Hoş-

dere Yolu Esenyurt-İstanbul

(0-212) 622 28 00

Hürriyet Okur İletişim

Hattı - 0850 224 02 22

Hürriyet Okur Temsilcisi

Hattı - 0850 224 01 11

Türkiye'nin en uzun gecesi

En kritik saatler... En önemli kararlar... En dramatik anlar...

Ankara, İstanbul, İzmir ve Marmaris'te neler oldu? Karargâhlarda ve jet üslerinde hangi operasyonlar yapıldı? Türkiye'yi derinden sarsan 15 Temmuz darbe girişiminde yaşananların soluk kesici hikâyesi.

Deniz ZEYREK - Yenal BİLGİCİ - İsmail SAYMAZ - Demet ERKASAP - Bülent OVACIK

17.00

Ankara'nın kalbinde, Genelkurmay Karargâhı'ndayız... Saat 17.00'yi henüz geçmişti. Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar, makamında sakin sakin çalışıyordu. Her şey her zamanki gibi olağan görünüyordu. Ta ki, Genelkurmay 2. Başkanı Yaşar Güler, Akar'ın kapısını çalana kadar.

Akar, ifadesinde, Güler'in kendisine aynen şöyle dediğini söyleyecekti: "MİT, bu akşam içerisinde Kara Havacılık Okulu'ndan üç helikopterin görevlendirilmesiyle bir faaliyet icra edileceği yönünde istihbaratını ilettili. MİT'ten bir heyet yolda."

Bu, örneğine öyle her gün rastlanmayan sıradışı bir istihbarattı.

MİT kaynaklarına göre, MİT Karargâhı 16.30'da harekete geçti; Müsteşar Hakan Fidan, Genelkurmay İkinci Başkanı Org. Yaşar Güler'i bilgilendirdi. 17.30'da MİT Müsteşar Yardımcısı, Genelkurmay Karargâhı'na gitti ve Genelkurmay İkinci Başkanı'na darbe planı hakkında detaylı bilgi verdi. Bazı kaynaklar, Fidan'ın da 18.00'de bizzat Genelkurmay Karargâhı'na gidip Genelkurmay Başkanı, Genelkurmay İkinci Başkanı ve Kara Kuvvetleri Komutanı ile gizli bir toplantı yaptığını bildirirse de Genelkurmay Başkanı Akar'ın iki kez verdiği tanık ve şikâyetçi ifadelerinde Fidan ile görüşme konusunda bir detay yer almadı. Akar, 2. Başkan Güler'in kendisine MİT'ten gelen bilgiyi aktardığını söylemekle yetindi.

Genelkurmay'ın en tepesindeki isimlerin bile haberdar olmadığı bir faaliyet söz konusuydu. Memleket tarihini az buçuk bilen herkes bunun ne anlama geleceğini tahmin edebilirdi.

Akar, hızlı davrandı. Kurmaylarıyla konuyu görüşmeye karar verdi. Güler'in yanı sıra, o sırada karargâhta bulunan Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Salih Zeki Çolak ile bir araya geldi. Üçü başa vererek alınması gereken tedbirleri kararlaştırdı. İlk tedbir, bütün askeri uçurları durdurmak, böylelikle gökleri askeri uçurlardan tamamen arındırmaktı.

Tüm Türkiye hava sahasında bulunan askeri helikopter ve uçurlar üslerine dönecekti!

Yani havada bir asker bile kalmayacaktı.

Akar'ın üç kritik emri

Güler, vakit kaybetmeden emri Hava Kuvvetleri Merkezi'ne ilettili. Emir yerine ulaşmıştı ama esas soru bunun uygulanıp uygulanmayacağıydı.

Nitekim Genelkurmay'da bu üçlü görüşme olduğu sırada, İstanbul Kadıköy'de Moda Deniz Kulübü'ndeki bir düğüne katılmak için hazırlanan Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal, daha sonra vereceği ifadede, gece yarısından itibaren olaylar hızla gelişirken kendisinin tüm şüphelerinin aynı yerde yoğunlaştığını anlatacaktı. Yani askeri uçurların durdurulması emrinin iletildiği Hava Harekât Merkezi'nde...

Olay iyi kamufle edilmiş

Göçlerdeki meselenin en azından bir kısmının bu şekilde çözüleceğini düşünen Akar, ikinci emri Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Çolak'a verdi: "Derhal gereken en hızlı ve etkili tedbir ile işin üzerine gidin."

En hızlı ve etkili tedbir, MİT istihbaratında hareketliliğin merkezi olarak gösterilen yere müdahale etmektir: Güvercinlik'teki Kara Havacılık Okulu.

Çolak, yanına Kara Kuvvetleri Komutanlığı Kurmay Başkanı Orgeneral İhsan Uyar'ı da alarak karargâhtan ayrıldı. İstikameti Güvercinlik'ti. Ordunun kara unsurları için özellikle helikopter pilotu yetiştiren bu komutanlıkta gerçekten bir faaliyet varsa, Ankara'da rahatlıkla etkili olabilecek bir konumdaydı.

Orgeneral Çolak ve beraberindekiler Güvercinlik'e ulaştıklarında saat henüz yedi olmamıştı. Hangarları denetlenen komutan, kendisine refakat eden görevlilere gece uçurları ile ilgili sorular da yöneltti. Çolak, üç saat boyunca Kara

Havacılık Okulu'nda kalarak durumu kontrol altına almaya çalıştı.

Derken bir telefon geldi ve komutan, aceleyle karargâha döndü. Arayan Akar'ın emir subayı Levent Türkkan'dı. "Komutanım, Genelkurmay Başkanımız sizi ve özellikle Kurmay Başkanımız İhsan Uyar'ı karargâha bekliyor" diyordu Türkkan.

Peki bu denetleme işe yaradı mı? Cevap bir-iki saat içinde anlaşıldı. Çolak'ın komutanlıktan ayrılmasının ardından, denetlediği hangarların dışında bulunan helikopterler havalandı ve Ankara semalarında dolaşmaya başladı. TBMM ve çevresini kana bulayan unsurların bir kısmı buradan havalanan helikopterlerdi. Çolak, savcılık ifadesinde teftişine ilişkin şunları söyleyecekti: "Gezerken iniş ve kalkış alanlarında sakın olduğunu gördük. Tesislerdeki ilgili tabur komutanları da bize eşlik etti, onlar da gece uçuşu olmadığını teyit etti. Ben orada bulunan görevlilere çeşitli

sorular sorarak bir şeyler almaya çalıştım, ancak herhangi bir bilgi alamadım. Olağanüstü bir durum da tespit edemedim. Olay çok iyi kamufle edilmiştir."

Hiçbir tank, birlik dışına çıkmayacak

Akar'ın ilk emri Hava Harekât Merkezi ile ilgiliydi; ikincisi ise Kara Havacılık Okulu. Göçlerdeki tehlikenin bu şekilde bertaraf edilebileceğini düşünen Akar, üçüncü tedbir olarak karargâh dışındaki birini aradı. Ankara Garnizon Komutanı Korgeneral Metin Gürak'ı...

Ondan bizzat yola düşmesini isteyecekti. Verdiği adres ise Etimesgut Zirhli Birlikler Tümeni idi.

Emri çok netti: "Hiçbir tank ve zirhli araç hiçbir sebeple birlik dışına çıkmayacak!"

MİT'in ilk istihbaratının ardından toplanan üçlü kriz zirvesi bu üç emirle sona ermişti.

*İlk tedbir,
bütün askeri
uçurları
durdurmak,
böylelikle
göçleri askeri
uçurlardan
tamamen
arındırmaktı.
Havada bir
asker bile kal-
mayacaktı.*

19.30

Akıncı Üssü'nde olağanüstü hareketlilik

15 Temmuz darbe girişiminin en kritik merkezi Genelkurmay Başkanlığı değildi. Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar ve Genelkurmay İkinci Başkanı Yaşar Güler orada derdest edilmiş, bine yakın asker orayı kontrol etmek için kullanılmış olsa da, darbecilerin esas karargâhı, en kritik merkezi Akıncı 4. Ana Jet Üssü, kısa adıyla Akıncı Üssü idi. Derdest edilen tüm kritik komutanlar oraya getirildi. Başkenti vuran F-16'lar oradan havalandı. Genelkurmay Başkanı'na bildiri orada okutulmak istendi. Darbeciler, 'Akar ikna olup kamera karşısına geçer belki' diye umut ettiğinden, üzerinde Genelkurmay flamasının olduğu bir kürsü yine orada hazırlandı. Bugün neredeyse 'hayalet üs' diye tabir edebileceğimiz yer de orası. Darbe girişiminin başarısızlığa uğramasının ardından ordudan atılan 80 kadarı pilot, 110 subay Akıncı'da görevliydi. Civar köylülere, daha toplamadıkları ürününü, Akıncı'dan jet havalanmasını diye tarlalarında ateşe verdi. Yani halkın fedakârlığının, kahramanlığının hikâyesinin bir kısmı da orada yazıldı.

Akıncı'nın hikâyesi işte bu yüzden çok önemli. Ama bu hikâyeyi anlatmak için 15 Temmuz'un akşam saatlerine gitmeli.

Darbecilerin esas karargâhı, en kritik merkezi Akıncı 4. Ana Jet Üssü, kısa adıyla Akıncı Üssü idi. Üs komutanlığındaki ilk anormallik, Akıncı'ya dışarıdan gelen askerlerdi. Teknik personele, çok sayıda uçağa yakıt ve mühimmat yükleme emri verildi. Gerekece soranlara Türkiye'nin geleceği için çok kritik bir harekâta hazırlandığı söylendi. Saat 19.00 civarı Akıncı'daki yoğun faaliyet hızla devam ederken, harekât subayı, bütün pilotları arayarak üsse çağırırdı. Dışarıdan gelen askerler güvenliği devre dışı bırakıp Akıncı'nın kontrolünü almıştı bile.

Üste durumdan memnun olmayanlar var

Darbe girişiminde önemli bir rol oynadığı iddia edilen ve süreç boyunca Akıncı'da bulunan Tümgeneral Kubilay Selçuk, İzmir'deki İkinci Ana Jet Üssü'nün komutanıydı. Üssün idaresi normalde darbecilerin safında olduğu iddia edilen Tuğgeneral Hakan Evrim'deyse de, o gece komuta Selçuk'ta görünüyordu. Darbecilikle suçlanan Tümgeneral Mehmet Dişli, ifadesinde, bu durumu şöyle

değinecekti:

"Akıncılar Hava Üssü'nde ikimizi (Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar ve kendisini) bir arabayla bir odaya götürdüler. Oturduk, çay ve kahve içtik. Odada televizyon vardı, gelişmeleri takip edebiliyorduk. Daha sonra odaya havacı komutan Kubilay Selçuk geldi. Komutana 'Silahlı Kuvvetler'in bu işe el koyduğunu, tüm kuvvetlerin dahil olduğu bir şey olduğunu' söyledi."

Dışarıdan gelenlerin kontrole ortak olduğu Akıncı Üssü'nde durumdan hoşnut olmayanlar da vardı. Yapılanları fark edip

uçmak istemeyen bir pilot binbaşı darp edilmişti örneğin. Mühimmat yüklemeyi reddeden personel ise üstün kaçmak zorunda kaldı. Darbecilere karşı gelen üs personeli de etkisiz hale getirilerek bir bodruma kapatıldı.

Akıncı'da cevaplanamayan sorular

Akıncı'nın o gecesi şu an için halen cevaplandırılmamış onlarca soru işaretleriyle dolu. Bunların en büyüğü ve muhtemelen darbe girişiminin en kritik sorusu da eski Hava Kuvvetleri Komutanı ve sonrasında YAŞ üyesi (27 Temmuz'da TSK'dan ihraç edilmesi itibarıyla bu unvan da 'eski' sıfatıyla

anılıyor). Öztürk'ün iznini erken bitirip, 15 Temmuz'da İzmir'den Ankara'ya dönmesi ve öğleden sonra 141. Filo'nun komutanlığını yürüten damadı Yarbay Hakan Karakuş'un Akıncı'da yaşadığı lojmana geçmesi o günün anahtar niteliğindeki olaylarındandı. Nitekim Akın Öztürk'ün 15 Temmuz'da Akıncı'daki mesaisi tepe komutanların tümünün savcılık ifadesinde yer alıyor. İfadelerden Öztürk'ün darbecilerin elindeki üste rahat hareket ettiği, darbecilerin de Öztürk'ün talimatlarını yerine getirdiği anlaşılıyor.

Örneğin Genelkurmay Başkanı Akar, Öztürk için şunları diyordu: "(...) Onu gördüğüm için çok şaşırırım ve burada ne yaptığını sordum. Yanında eşi ve Kara Kuvvetleri Komutanı ile birlikte İzmir'den komutanlığa ait bir uçakla geldiğini, üsteki lojmanda oturan kızının evinde iken (HKK) Abidin Ünal'ın telefonla araması üzerine, üstün birilerinin uçaklar kaldırdığını ve bu hususa göz kulak olması gerektiğini belirttiği için buraya geldiğini anlattı. Hatta 'bu hususu söylediğini anlatmaya çalıştığım ancak dinlemediklerini' söyledi."

Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral

Abidin Ünal ise şöyle düşünüyordu: "(...) Akın Öztürk karargâha gittiğini, orada bu işi yapan ekiple görüşerek, bu işten vazgeçmeleri gerektiğini, başarılı olamayacaklarını, bu işin felakette sonuçlanma ihtimalinin çok yüksek olduğunu söylediğini bana aktardı. Ancak ikna olmadıklarını, özellikle genç ekibin ısrarlı olduğunu, ancak meydanın bombalanmasından sonra artık durumu kaybettiklerini anladıklarını, tamamen kırıldıklarını ve bu işi sonlandırmak için, çözüm yolu aradıklarını ifade etti. Akın Öztürk'ün, damadı olan Hakan Karakuş'a durumu iletip ilemediği, bu konularda konuşup konuşmadığını bilemiyorum, ayrıca bu darbe yapan askerlere karşı yukarıda anlattığım şekilde yaptıklarının yanlış olduğunu Akın Öztürk'ün onlara söylemesi üzerine bu darbeye teşebbüs eden askerlerin neden müdahale etmediklerini ya da neden Akın Öztürk'ü derdest edip etmediklerini bilemiyorum."

Kapıda silahlı nöbetçiler var

Genelkurmay İkinci Başkanı Yaşar Güler'in anlattıklarıysa olayın bir başka perdesini aralıyordu: "Kapı açıldı; Orgeneral Akın Öztürk'ün sesini duydum. 'Yav Yaşar sen burada ne geziyorsun, senin burada olduğundan hiç haberim yok' dedi. Gözlerimi bağlayan bezi kendisi açtı. O esnada odada ikimizden başka kimse olmadığını gördüm. Akın Öztürk kapıyı açıp dışarıda bekleyen şahsa 'Komutanın neden ellerini, ayaklarını bağladınız. Çabuk oradan bir şey getir ve bunları aç' dedi. Akın Öztürk yine bizzat kendisi ellerimdeki ve bacaklarımdaki kelepçeleri kesti. Karşıma oturdu ve kendi astsubayı olduğunu söylediği sivil kişiye çay su ve bir tabak da çerez getirtti. Ayrıca o şahsa 'Yaşar Paşa'nın evini ara ve kendisinin sağ olduğunu ailesine haber ver' dedi. Akın Öztürk konuşmaya başladı ve bana hitaben 'Bu herifler manyak, sen devlete karşı nasıl böyle bir şey yapabilirsin' dedi. Dün gece 23.00'ten beri burada olduğunu ve herifleri bu hareketi burakmaları için ikna etmeye çalıştığını, bir kısmını ikna ettiğini söyledi. Sonra kapıda silahlı nöbetçi olduğunu söyleyerek çıkıp gitti."

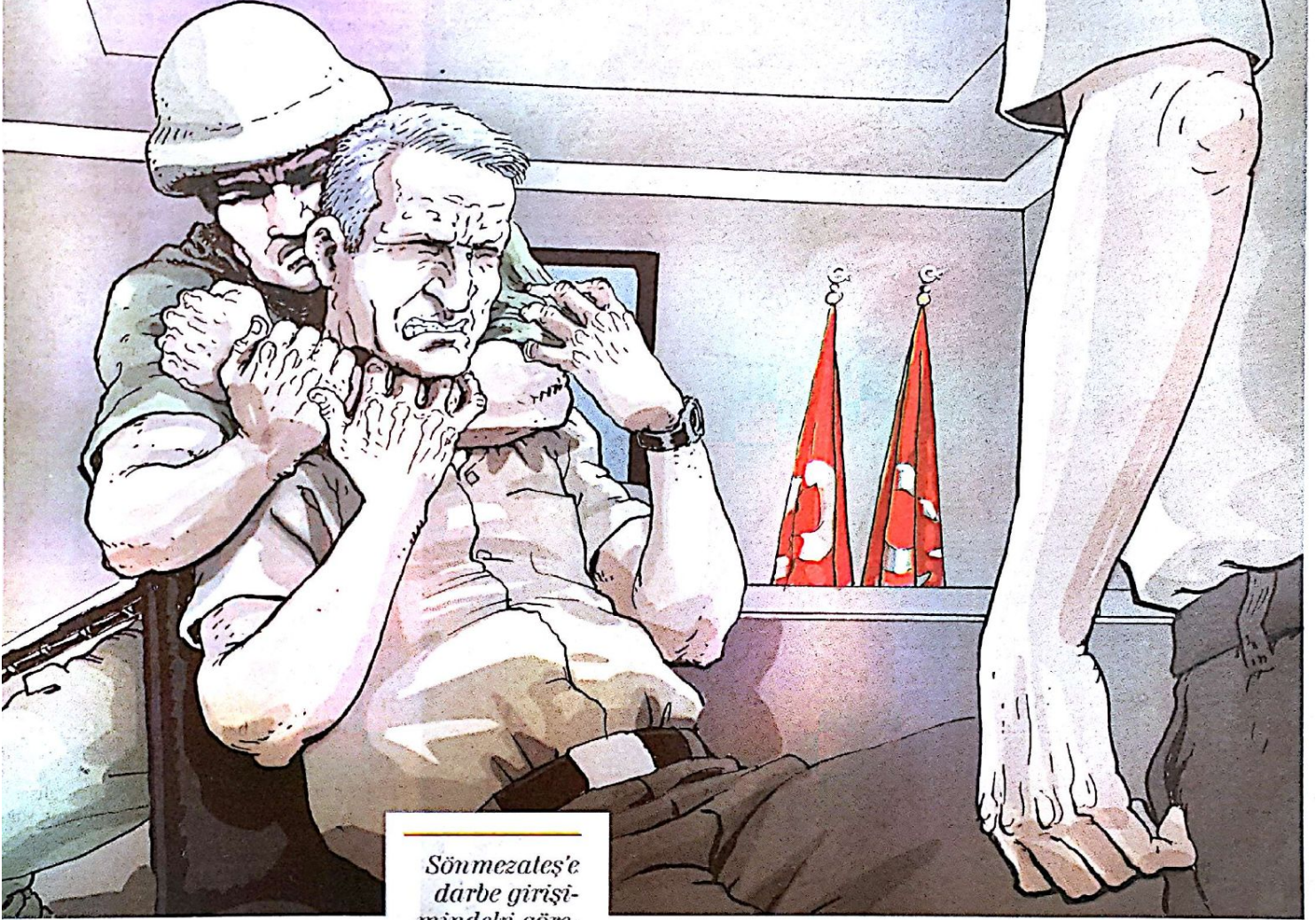
O SIRADA İZMİR'DE...

Çok gizli operasyon hazırlığı

15 Temmuz saat 19.30 sıralarında İzmir Çiğli Üs Komutanlığı Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda görevli Tümgeneral Hakan Gökhan Sönmezates'in beklediği haber geldi. İstanbul'dan gelecek özel kuvvetler timini taşıyan helikopter Çiğli'ye konmak üzere yola çıkmıştı. Sönmezates, günler öncesinden kararlaştırılan ama saati netleştirilmemiş, çok gizli bir operasyon hazırlığı içindeydi.

Akıncı Üssü'nün uzun gecesinde en kritik soru işareti Akın Öztürk'e dair. Bu soru cevaplanınca çok şey aydınlanacak.

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Hulusi Akar, FETÖ'cü askerler tarafından İstanbul'da saklıyken öldürüldü.

Sönmezates'e darbe girişimindeki görevi, o, Çiğli'ye gitmeden iki gün evvel, Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın iki numarası tarafından tebliğ edilmişti.

Gelen son bilgi, bu operasyonun saat 01.00-01.30 arasında yapılacağı yönündeydi.

Sönmezates, o çok gizli görevini daha sonra ifadesinde ayrıntılarıyla anlatacaktı. Tümgeneral, darbeciler tarafından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı, tatil yaptığı Marmaris'teki otelinden alıp helikopterle Dalaman'a indirmek, oradan uçakla Ankara'ya götürmek ve Akıncı Hava Üssü'ne teslim etmekle görevlendirilmişti. İsim olarak kime teslim edeceğini bilmiyordu (Sönmezates, ifadesinde Cumhurbaşkanı'na suikast yapma gibi bir

karar alınmadığını vurguluyor ama bir yandan da kendi personelinden emin olmadığını söylüyor:

"Bir suikast kararı olsa idi kolaylıkla hava unsurlarının saldırısı ile yapılabilirdi. Ancak burada olay yukarıda anlattığım gibi canlı bir

kişinin alınıp nakledilmesi olayıdır; kendi personelimizden gelen bu riski hiç düşünmedik").

Saat 19.30'da Çiğli'ye gelen talimat

Sönmezates'e bu görev, o Çiğli'ye gitmeden iki gün evvel, Özel Kuvvetler

Komutanlığı'nın iki numarası, darbe girişiminin mimarlarından olduğu düşünülen ama kalkışma sırasında, komutanlığı savunan kahraman Astsubay Ömer Halisdemir'in öldürdüğü Tuğgeneral Semih Terzi tarafından İstanbul'da telefonda tebliğ edilmişti. Sönmezates, ertesi gün THY'nin tarifeli uçağıyla Ankara'ya geçmiş ve Terzi'nin "Gelip seni bilgilendirecek" dediği Özel Kuvvetler'den bir binbaşyı beklemeye başlamıştı. Darbe girişimi günü çok erken saatte yanına gelen ve kendini önce 'İsmail' diye tanıtan binbaşı, Şükrü Seymen'di (Darbecilerin kilit aktörlerinden Şükrü Seymen halen firari). Gerisini Sönmezates, ifadesinde şöyle anlatıyor:

Akar, ifadesinde, Akıncı Üssü Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim'in onu, 'kanaat önderimiz' dediği Fethullah Gülen'le konuşurmak istediğini söyledi.

Akar'ın o gece karargâhtaki ziyaretçilerinden biri de 16 yıldır tanıdığı Tümgeneral Mehmet Dişli'ydı. Akar'ın ifadesinden okuduğumuz üzere, Dişli heyecanlıydı. Komutanının onu görmeye alıştığı ruh halinin çok dışındaydı.

"Şükrü Binbaşı bana Cumhurbaşkanı'nın herkesten gizli bir şekilde Marmaris'te tatil yapmakta olduğunu, çok az korumasının bulunduğunu, çatışmanın beklenmediğini, kendisini 50-60 kişilik bir grup ile almayı planladıklarını, 15 Temmuz gecesi Çiğli'den hareketle operasyona başlayacağını söyledi. Cumhurbaşkanı'nın yerinin teyidinde çalışıldığını, muhtemelen iki yerin olduğunu, bunlardan birinin Marmaris Grand Yazıcı Otel, öbürünün de Okluk Koyu olduğunu belirtti."

Sönmezates, bu bilgileri edindikten sonra, darbe planı uyarınca yine tarifeli uçakla ve sivil kıyafetle İzmir'e gitti. Çiğli Üssü'nde konuşlanıp operasyonda kullanacağı 50-60 askeri beklemeye başladı. Ama işler planladığı gibi gitmeyecekti.

21.00

O SIRADA ANKARA'DA...

FETÖ operasyonu başlıyor

Genelkurmay Karargâhi saat 21.00'e doğru... Orgeneral Akar makamından ayrılmamış, mesaisine devam ediyordu. (Akar'ın darbe girişimi sonrası tutuklanan emir subayı Yarbay Levent Türkkan, ifadesinde MİT Müsteşarı Hakan Fidan'ın, Genelkurmay Karargâhi'na geldiğini, Genelkurmay Başkanı ile görüşmesinin ardından, 21.00 olmadan ayrıldığını anlatıyor; Akar ise böyle bir görüşmeden bahsetmiyor.)

Genelkurmay Başkanı, sırtı kapıya dönük şekilde, yuvarlak toplantı masasında

çalışırken kapı vuruldu.

"Kimsin bu saatte, gir..."

Gelen, Akar'ın 16 yıldır tanıdığı Tümgeneral Mehmet Dişli'ydı. Akar'ın ifadesinden okuduğumuz üzere, Dişli heyecanlıydı. Komutanının onu görmeye alıştığı ruh halinin çok dışındaydı. Yuvarlak masadaki sandalyelerden birine ilişti ve konuşmaya başladı. Söyledikleri Akar'ı şoke edecekti:

"Komutanım operasyon başlıyor, herkesi alacağız, taburlar, tugaylar yola çıktı. Biraz sonra göreceksiniz."

Akar, bu sözlerle önce bir anlam veremedi. Yoksa arada bir yerde Dişli "Uçaklar da" demiş miydi?

Dişli'yi dinlerken Genelkurmay Başkanı'nun zihninde tüm parçalar birden yerine oturdu. Bahsettiği 'operasyon' bir kalkışma olabilirdi. Akar, anında hiddetlendi. Karşısındaki Dişli'ye bağurmaya başladı:

- Ne diyorsun ulan sen, ne operasyonu, sen manyak mısın, sakın ha!

Sonra biraz daha sakın bir şekilde devam etti. Dişli'ye, 'tuttukları yolun yanlış olduğunu, büyük bir bataklığa battıklarını, cezasını çekeceklerini, hiç olmazsa bir erkeklik gösterip başkalarını bu işe buluşturmaktan ve ölüm kalım olmadan bu işi sonlandırmalarını, hemen giriştikleri bu girişimi durdurmalarını' söyledi.

Ama onu ikna edememişti. Dişli, Genelkurmay Başkanı'nın hiddetli çıkışı karşısında sakın kalmıştı. Cevabını da sakince verdi:

- Komutanım bu iş bitti ve herkes yola çıktı...

(Tümgeneral Mehmet Dişli, savcılık ifadesinde Genelkurmay Başkanı Akar'ın bu ifadelerini ve yukarıdaki olay örgüsünü doğrulamıyor. Onun meseleyi naklediği tarzı şöyle:

"Komutanın odasına girmeden önce iki ofis vardır. Birine beni çektiler. 'Silahlı Kuvvetler duruma, yönetime el koydu.

'Yurtta Sulh Cihanda

Sulh Operasyonu' başladı.

Komutanın da bizimle olmasını

istiyoruz' dediler. Bana, 'Sana

güvenir, sen ikna edersen,

yoksa ikinizi de paketleyip

götüreceğiz' dediler. Uçakların

havada olduğunu, sıkıyönetim

emrinin yayımlandığını

söylediler. Bütün komutanların

da bunun içinde olduğunu

söylediler. 'Olmayanları

şu anda alıyoruz. Zaten

tutuklanıyorlar' dediler. Beni

komutanın odasına soktular.

Odaya girdiğimde Komutan

evrak okuyordu. 'Otur' dedi.

Dışarıda yaşananlardan

haberi yoktu. Bana 'Hayrola, ne yaptın'

diye sordu. Durumu arz ettim. 'Dalga

geçecek zaman mı' dedi. Kendisine

'birazdan canlı yayın olacağını, orada

bildiri yayımlanacağını' söyledim. Yüz

ifadesi değişti. Bir süre sonra dışarıdan

silah sesleri duyuldu. Bana 'Git bak' dedi.

Dışarı çıktım. O sırada 2. Başkan Yaşar

Paşa'ya girerken ya da onu götürürken biri

vuruldu. Ben içeri tekrar döndüğümde işin

ciddi olduğunu söyledim. Tekrar yoğun

silah sesleri duydum. Sonra alçaktan

uçak geçti. Bana dışarıdan Yaşar Paşa'yı

çağırمامı söyledi. Özel Kuvvetçiler beni

Yaşar Paşa'ya göndermedi."

Komutanım, zorluk çıkarmayın

İki ifade, iki ayrı olay akışı... Mutabık olunan noktalar da vardı ama. Biri, Dişli'nin bu sırada odadan çıktığıydı...

İşte sonrasında yaşananlar:

Orgeneral Akar, Dişli dışarı çıkarken gayriihtiyari dönüp kapıya baktı ve orada gördüğü üç kişiyi anında tanıdı: Kendi emir subayı Yarbay Levent Türkkkan, onun yardımcısı Yüzbaşı Serdar Tekin ve koruma timinde görevli Astsubay Abdullah. Derken başka kişiler de

odaya dolmuştu. Akar'ın Özel Kuvvetler Komutanlığı'ndan geldiğini düşündüğü, tam teçhizatlı, eğitim kıyafeti giymiş, miğferli askerler...

Akar odaya birdenbire giren bu askerleri görünce hızlı ayağa kalktı. Yarbay Levent Türkkkan, Akar'ın ifadesine göre derhal bağırarak araya girecekti:

- Komutanım otur, kalkma, sakın olun, zorluk çıkartmayın!

İçlerinden birisi Genelkurmay Başkanı'nı iterek sandalyeye geri oturttu. O esnada arkadan bir başkası, elinde el havlusu gibi bir nesneyle Akar'ın hem ağzını hem burnunu kapatarak nefes almasını engelledi.

Kolunu komutanın boğazına doladı ve sıktı. Askeri kıyafete ait, ip türü bir cisim Akar'ın boğazına sürtünüyor ve

nefes almasını daha da güçleştiriyordu. Komutan, elleriyle burnunu açmaya çalışsa da başarılı olamadı.

O sırada bir başka asker Genelkurmay Başkanı'nın bileklerine kelepçeyi takmıştı bile.

Akar'ı etkisiz hale getiren darbeci askerler, nihayet komutanın burnunu açtılar ama ağzını yine kapattılar. Bağırmasını engellemek istiyorlardı.

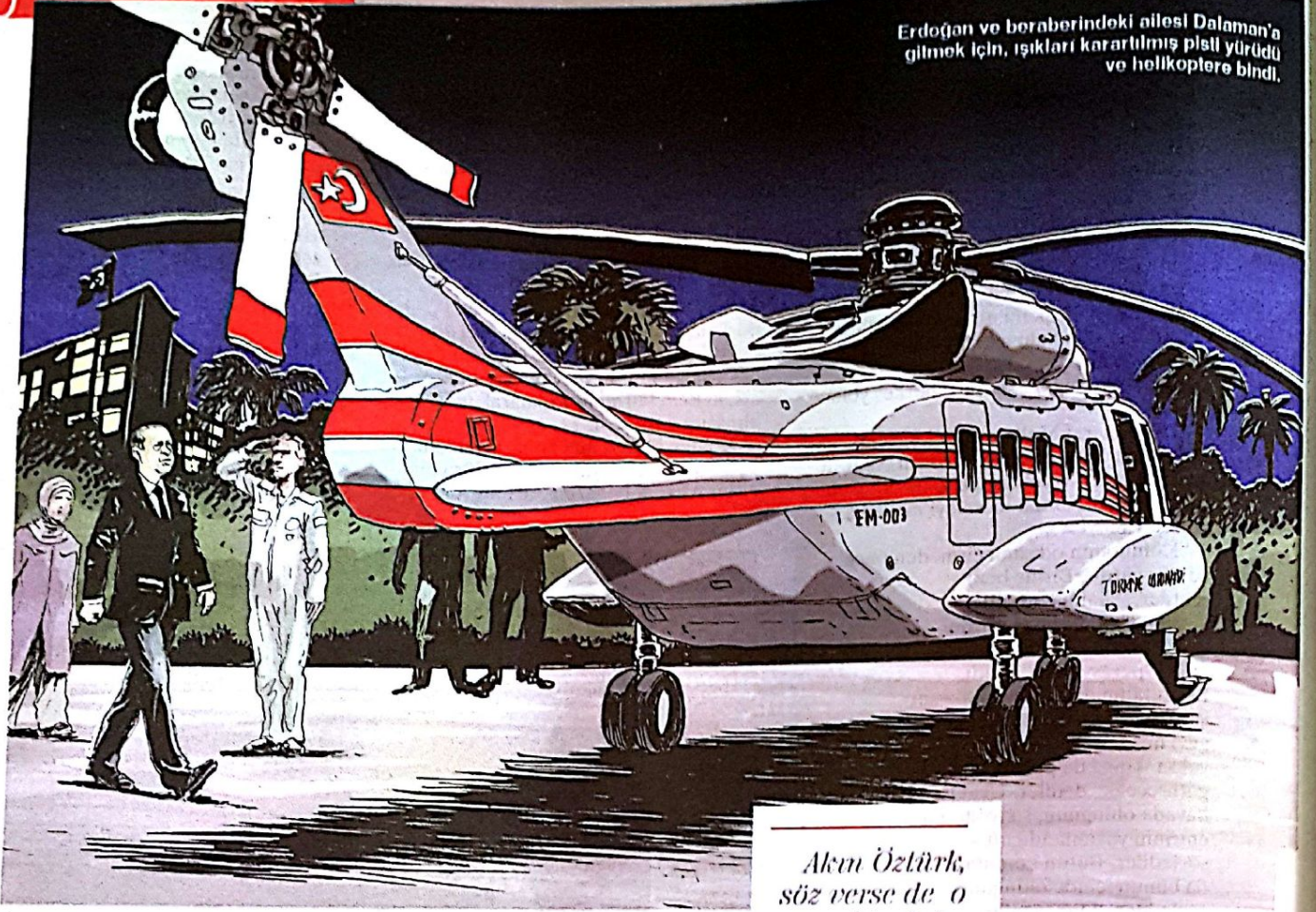
Akar'ın nefes alış verişleri saniyeler içinde sakinleşmeye başladı. Bunun üzerine askerler havluyu onun ağzından çekti. Ama bileğindeki kelepçe duruyor ve komutanın fena halde canını yakıyordu. Akar, bu defa acıdan bağırmağa başladı;

kelepçeyi çıkartmalarını emretti ve ayağa kalkmayı başardı. O sırada Yarbay Türkkkan elinde tabancayla yine araya girdi

İfadesine göre Akar, Dişli'ye tuttukları yolun yanlış olduğunu, büyük bir bataklığa battıklarını, cezasını çekeceklerini söyledi.

Erdoğan ve beraberindeki ailesi Dalaman'a gitmek için, ışıkları kapatılmış pisti yürüdü ve helikoptere bindi.

*Akın Öztürk,
söz verse de o
gece bir daha
Hava Kuvvetleri
Komutanı
Ünal'ı
aramadı.
İkili, ilerle-
yen saatlerde
Akıncı'da
karşılaştı.*

- Komutanım sakin olun, sıkırım!
Akar, ona doğru bir-iki adım attı.
- Sık ulan, sık!

Bir tereddüt anı yaşandı (Akar, bunu 'gözlerimde robotik bir tereddüt gördüm' diye açıklayacaktı daha sonra). Sıkacak mıydı sıkılmayacak mıydı?

Saatler gibi geçen bir-iki saniyenin ardından komutan, kelepçeleri gösterdi, yeniden, açmalarını istedi. Nihayet, bu defa Mehmet Dişli'nin onayıyla, ortaya bir Rambo bıçağı çıktı. Ama kör bir bıçağı bu. Darbeci askerler kendi taktıkları kelepçeyi kesmek için çok uzun süre uğraştı. Çıkarılmayı başardıklarında Akar da bitap düşmüştü.

O anlara ilişkin Tümgeneral Mehmet Dişli'nin versiyonu yine farklı: "Genelkurmay Başkanı Akar çok ağır sözler söyledi. 'Kim bunlar, hangi devirde yaşıyoruz' diye tepki gösterdi. Ben Hulusi Paşa'nın tepkisini söylediğimde bir süre sonra onlar içeri girdiler. Komutan'a kelepçe takmak için zorladılar. Ben müdahale ettim, 'Konuşuyoruz burada, Komutan'a eziyet etmeyin, zarar vermeyin' dedim. Komutan'ın apoletleri düşmüştü, onu alıp tekrardan omuzuna takıp 'Genelkurmay Başkanımızdır' dedim. Komutan'la koltuklara geçip yan yana oturduk. Komutan'la sürekli konuştuk. Televizyona baktık. Boğaz Köprüsü'nün kapatıldığını görünce işin ciddiyetini anladık."

Emir Subayı Levent Türkkan'ın ifadesindeyse bambaşka bir anlatım var:

"Hulusi Akar Paşa, Dişli Paşa ve bizlere hitaben, 'Yanlış yapıyorsunuz, bu böyle olmaz' dedi. Benim elimde tabanca vardı. Hulusi Paşa makamının yanındaki masada sandalyede oturuyordu. Tabanca elimdeyken Hulusi Paşa'ya 'Komutanım sizi koltuklara alalım' dedim. O da herkes içeri girince panik yaptı ve 'Bana su getirin' dedi. Serdar Yüzbaşı su getirdi. Alıp içti. 'Ben abdest alıp namaz kılacağım, üzerimi değiştireceğim' dedi. Arka taraftaki dinlenme odasına Serdar Yüzbaşı ve Abdullah Başçavuşla birlikte girdiler. Orada üzerini değiştirdi, namazını kıldı. Kıldığı namaz, vakit namazı mıydı, ne namazıydı açıkçası bilemiyorum. Arada kendisi bizlere hitaben, 'Yanlış yapıyorsunuz' diyordu. Ben Hulusi Paşa'ya 'Komutanım, yıllardır yanınızdayım. Hiç sizi üzdüm mü, size hainlik yaptım mı, lütfen dediklerimizi yapın. Hiçbir sorun çıkmayacak' dediğimi hatırlıyorum."

Görevi ben verdim, mecburdum

Darbecilerin hazırlıkları süratle ilerliyordu ama Akıncı'da mühim bir hareketlilik olduğu halen TSK'nın tepe yönetiminin bilgisi dahilinde değildi. Genelkurmay'daki üçlü acil durum

toplantısında Akar, Güler ve Çolak Paşalar, MİT'ten gelen istihbarat doğrultusunda Güvercinlik Kara Havacılık Okulu'ndaki faaliyetleri ele almış ve Kara Kuvvetleri Komutanı Çolak doğrudan oraya müdahale etmişti. Aynı zirveden çıkan tüm askeri uçuşların durdurulması kararı da henüz hiçbir jetin kalkmadığı Akıncı Üssü'nde doğrudan bir etki yaratmamıştı. Üstelik

duruma hızla müdahale edebilecek Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal, 22 generaliyle beraber, Eskişehir'deki Muharip Hava Kuvvetleri Komutanı Korgeneral Mehmet Şanver'in kızının İstanbul Moda Deniz Kulübü'nde düzenlenen düğününde idi.

Ünal, gidişatta bir terslik fark etmemişti ama 21.30 civarında çalan telefonu 'acil durum'un işaret fişegi oldu. Arayan eşiydi ve Hava Korgeneral Fikret Erbilgin'in gözaltına alındığını söylüyordu. Bundan sonrası Orgeneral Abidin Ünal için, Moda Deniz Kulübü darbeciler tarafından 23.30'da basılana dek sürecek bir telefon trafiğiydi. Jet seslerinin bölüdüğü telefon konuşmalarıydı bunlar. Ankara'da vckil olarak bıraktığı Tümgeneral Cevat Yazgılı'yı aradığında, Hava Kuvvetleri Komutanı şu cevabı alacaktı:

Ne yapıyorsun ulan!

Darbeciler, önceden yaptıkları plan uyarınca komutanları Akıncı Üssü'ne götürmeye karar vermişlerdi.

Genelkurmay Başkanı Akar, karargâhtan ayrılma anlarını da şöyle aktardı:

"Epeyce bir zaman geçti. Bir müddet sonra 'Gidiyoruz' deyip, beni aldılar. Montumu, kepimi ve çantamı istedim. Cep telefonum emir subayı odasında kaldı. Montumu ve kepimi sanırım elimde verdiler. Çantayı kendileri getireceklerini söylediler."

Bir asker Akar'ın önünde namlusu ona doğrultulmuş tam otomatik silah ile geri geri gidiyordu. Akar bağırdı:

-Ne yapıyorsun ulan!

Helikoptere bindirdiler. Genelkurmay Destek Kıtaları Grup Komutanlığı'nda takım komutanı Üsteğmen Fahri Kafkas, Genelkurmay izleme merkezinden o an gördüklerini tanık ifadesinde şöyle aktardı: "Görüntüleri takip ettiğimiz sırada Genelkurmay Başkanımızın komuta katından tahliye edildiğini gördüm. Etrafı Özel Kuvvetler tarafından çevrelenmiş şekilde binadan çıktı. Elinde kepi ve montu vardı, herhangi bir zorlama olmadı."

Tümgeneral Dişli de tahliye anını "Hareketlilik artınca bir helikopter çağrıldı. Akar ile ben ve Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda görevli 2-3 kişi gelen helikoptere bindik" diye geçiştirdi.

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Salih Zeki Çolak'ın anlatımına göre ekibiyle Genelkurmay Karargâhı'nın önüne geldiklerinde, güney nizamiyede bir gariplik vardı. Tam teçhizatlı özel kuvvet

personeli görünümümlü askerler gördüler. Genelkurmay Başkanı Özel Kalem Müdürü Kurmay Albay Ramazan Gözel, "Komutanım süratle içeri girin" dedi. Kurmay Başkanı Orgeneral İhsan Uyar ve Çolak içeri girdiler. Silahlı Özel Kuvvetler görünümümlü kişiler hepsini yere yatırdı, üzerlerine silah dayadı. Aşağıdaki Koruma Müdürü Binbaşı Burak Akın koşarak olaya müdahale etmek istedi. Koruma astsubayı Piyade Başçavuş Bülent Aydın da müdahale etti. Başçavuş Aydın orada şehit oldu. Saat 22.30 civarında bir darbeci "Gidiyoruz" dedi ve hepsi bir helikoptere bindirilerek Akıncı Üssü'ne götürüldü.

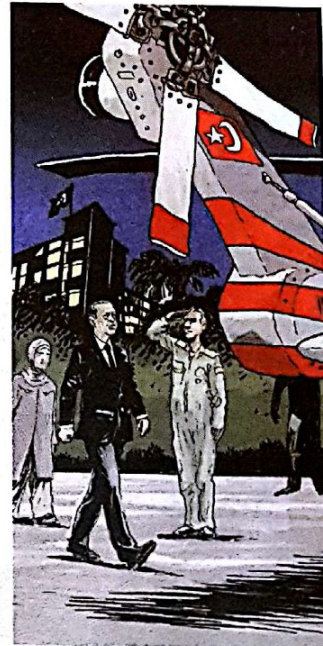
ma Bölge Komutanı Tuğgeneral Timurcan Ermiş arabaya bindi. Üzerinde eğitim elbisesi ve tabanca vardı. 'Benden habersiz Konya'dan niye buraya geldin' diye sordum. Araç hareket etti. Ermiş bana 'Burada ben size bir şey söylemeyeceğim. Akıncılar

Kışlası'nda size tebliğ edilecek' dedi. Arabanın Akıncılar Kışlası'na gideceğini öğrenince hem Murat Yılmaz'a hem de Timurcan Ermiş'e 'Hani bu araba Genelkurmay Başkanlığı'na gidecekti' diye bağırdım. Ermiş, bana tekrar 'Akıncılar Kışlası'nda size iletilecek' dedi. Bağırarak 'Siz eşkiya mısınız, çete misiniz?' dedim. Bunun üzerine Ermiş bana 'Sizi de aramızda görmek istiyoruz' dedi. 'Ben sizin adamların yanında niye olayım? Allah hepinizin belasını versin' dedim. Bunun üzerine Timurcan Ermiş birden belindeki tabancasını çıkarıp bana doğrulttu. Ben, 'Siz de

çetenin içindeymişsiniz', aracın önündeki emir subayım Murat Yılmaz'a 'Sen 8 yıldan beri benimle çalışıyorsun. Sen de çetenin içindeymişsin. Yazıklar olsun sana' dedim. Timurcan Ermiş, Akıncılar Kışlası'na gidinceye kadar silahlı doğrultulmuş şekilde durdu. 'Allah belanızı versin. Vuracaksan şimdi vur' diye sürekli bağırarak söylemeye devam ettim. Akıncılar Kışlası'nın kapısına kadar bu şekilde geldik. (...) Beni araçtan indirdiler. Binanın içinde 'sorgu merkezi' yazan bir tabela gördüm. İki koluma bu plastik kelepçeyi taktılar. İnanılmaz kin ve nefretle kolumu, yani bileklerimi sıktı. Bu esnada ben, 'Yunanlılara esir olsaydım, bu muameleyi görmezdim' dedim. Ayaklarımı da kelepçelediler."

Mendi, sabah saatlerinde kapıda koruma astsubayı olan Halil'i gördüğünü anlatıyor ve şöyle devam ediyor: "Halil Astsubay heyecanlı bir şekilde bana, 'Komutanım duyduğum, sizi vuracaklar. Derhal

burayı terk etmemiz lazım' dedi. Eskişehir'den kalkan uçakların bombalaması sonucunda başımızda duran ve jandarma olduğunu iddia eden kişinin, 'Başarısız olduk' diye mırıldandığını duydum. Beni getiren arabaya bindik. Şoför mahalline Astsubay Halil geçti. Halil Astsubay cep telefonu ile en baştan beri bizi arkadan takip eden ve dışarıda bırakılan koruma aracında bulunan korumalarından Astsubay Jandarma Başçavuş Erdem Er'e telefonda 'Sancağı aldım, kurtardım, dışarı çıkmak için hareket ettim' diye söyledi. Buradan süratle çıkış yolu aradık. Sonra yolu bulduk ve ana yola çıktık."

- Ne olduğunu ben de bilmiyorum ama Ankara'nın üzerinde şu anda jetler geziyor. O jetler Akıncı'dan kalkmıştı! Onal, vakit geçirmeden Akıncı'yı aradı. Üs Komutanı Tuğgeneral Hakan Evrim telefonun diğer ucundaydı.

Onal anlatıyor:

"Uçakların kendisi tarafından uçurulup uçurulmadığını sordum. Hakan Evrim bana 'Görevi ben verdim, mecburdum' dedi. Kendisine 'Böyle bir mecburiyet yok. Havaya uçak kalkmayacağına dair emir size verildi' dedim. Bana, 'Durum bildiğiniz gibi değil, benim de canım tehlikede, sizin de canınız tehlikede' dedi. Bu konuşmadan önce ben 'Darbeciler kendisini de tehdit etmiştir' diye düşünmüştüm ancak daha sonra bu işin içerisinde onun da olduğunu anladım. Bana, 'Yanımdakiler konuşmamızın sonlandırılmasını istiyorlar' dedi ve telefonu kapattı." (Evrime de ifadesinde, kelimesi kelimesine olmasa da bu telefon görüşmesini benzer şekilde aktarıyor.)

Ankara'ya müdahale etmenin bir başka yolunu arayan Onal, bu telefon görüşmesinin böyle kesilmesinin ardından düğünün sahibi Korgeneral Mehmet Şanver'den Öztürk'e ulaşmasını istedi. Şanver, Öztürk'e ulaştı ve telefonu Onal'a verdi.

Onal sordu:

- Ankara'da uçak uçuruyorlar, ne oluyor oralarda, senin emirlerin hilafına darbe mi yapıyorlar?

- Sadece gece uçuşu olduğunu zannediyorum, ben bir araştırayım.

Öztürk o gece bir daha Onal'a dönmedi. İlk karşılaşmaları Onal'ın derdest edilerek götürüldüğü Akıncı Üssü'nde olacaktır.

Sizi de aramızda görmek istiyoruz!

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Galip Mendi, ifadesinde 15 Temmuz akşamı Gazi Orduevi'ndeki düğünde olduğunu, buradan Genelkurmay Başkanlığı'na gideceği söylenerek Akıncı Üssü'ne götürüldüğünü belirtti. Mendi, ifadesinde o geceyi şöyle anlattı:

"Saat 21.00'den sonra emir astsubayım yanıma geldi. Genelkurmay nizamiyesi girişi kapısında silah seslerinin duyulduğunu ve bir çatışma olduğunu söyledi. Telefonlar kesikti. Cevap alamayınca Jandarma Genel Komutanlığı Harekât Başkanı Tümgeneral Arif Çetin'i telefonla aradım, durumu sordum. Arif Çetin bana, 'Komutanım, ben de ulaşamıyorum. Siber saldırı olabilir' dedi. Emir subayım Piyade Yarbay Murat Yılmaz'ın koşarak yanıma geldiğini gördüm. Sivil giysiydi. Düğüne emir subayım değil, emir astsubayım geldiğim için emir subayımın sivil elbise ile yanıma koşarak geldiğini görünce çok şaşırıldım. Bana, Genelkurmay 2'nci Başkanı'nın beni Genelkurmay Karargâhı'nda beklediğini söyledi. Ben düğüne geldiğim arabama bindikten sonra birden aracın sol arka kapısı açıldı. Konya Jandar-

Jandarma Genel Komutanı Galip Mendi'yi kaçırılan darbeciler onu Akıncı Üssü'ne götürüp hapsetti.

Hain darbe girişiminin en büyük ve en ciddi saldırısı Özel Harekâtçı polislerin Ankara Gölbaşı'ndaki merkezineydi. 47 polis bu saldırıda şehit oldu.

Silahlı özel kuvvetler görünümüli kişiler Kara Kuvvetleri Komutanı Salih Zeki Çolak ve ekibini yere yatırdı, üzerlerine silah dayadı.

Kameraların tanıklığı

Üstgömen Kafkas'ın izlediği ekranlara görüntü gönderen kameralar da saat 21.30 sularında başlayan hareketliliği kaydetmişti. Kafkas'ın aktardığına göre, Yarbay Levent Türkkan, 1-A Kapsu'nda hiçbir rubelî personel kalmaması talimatını ilettili. Kafkas, Genelkurmay Başkanı'nun karargâhında Tuğgeneral Mehmet Dışlı, Tuğgeneral Mehmet Partigoc, Albay Ramazan Gözel, Yarbay Levent Türkkan, Yarbay Oktan Felekoğlu, Yarbay Bunyamin Tüneri'yi sürekli konuşarak gezirken gözlemledi. Bu arada 25-30 kişilik Özel Kuvvetler ekibi katlara dağıldı. Org. Akar'ın koruma ekibi ile Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanı Tuğgeneral Ertuğrulgazi Özkürkü de o sırada elleri ve gözleri bağlı bir şekilde emirler verdi. Bir müddet sonra Org. Çolak ve Org. Uyar, araçla karargâh kapısına geldi. İkisi de araçtan iner inmez Özel Kuvvetler tarafından yere serildi ve elleri arkadan bağlandı.

İstanbul'da darbe girişimi adına öncelikle köprüler tutuldu ama siviller bu harekete mani oldular. Burada şehit düşenlerin anısına Boğaziçi Köprüsü'nün ismi 15 Temmuz Şehitler Köprüsü olarak değiştirildi.

ÖKK'ya giden o faks

Ankara Gölbaşı, Özel Kuvvetler Komutanlığı... Ya da halkın daha çok bildiği adıyla 'Bordo Bereliler'in karargâhı... Türkiye'nin en uzun gecesinde, Ankara'nın Gölbaşı ilçesinde bulunan Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın hayati bir rolü oldu. Darbecilerin almaya çalıştığı ÖKK, komutanı Tümgeneral Zekai Aksakallı'nın kararlı tutumu ve emir astsubayı Ömer Halisdemir'in kahramanlığı sayesinde ele geçirilemedi. Evine giderken yolu kesilerek kontrol altına alınmaya çalışılan Tümgeneral Aksakallı, kaçmayı başardı, güvendiği bir ekip topladı, onları silahlandırdı ve ÖKK'yı darbecilerden geri almayı başardı.

Ama önce ÖKK açısından o uzun geceyi başlatan gelişmeye bakalım.

15 Temmuz gecesi 21.30'da başkent her yanı sarıyan hareketlilik üç eski usul faks mesajıyla buraya da sıçradı. Faks mesajları, ordunun kalbini, Genelkurmay Başkanlığı'nı ele geçiren darbecilerden geliyordu.

Birer emir ve bilgilendirmeydi bunlar. İlk mesaj, TSK Komuta Kontrol Amiri Piyade Kurmay Albay Osman Kardal'ın imzasını taşıyordu. 'Ülkede olağanüstü bir hal yaşandığından gerekli tedbirlerin alınması' isteniyordu.

Ardından Genelkurmay Personel Daire Başkanı Tuğgeneral Mehmet Partigöç'ün

imzasını taşıyan ikinci mesaj geldi. Bu mesajda da Özel Kuvvetler Komutanı olarak Tuğgeneral Semih Terzi'nin görevlendirildiği, mevcut komutan Zekai Aksakallı'nın görevden alındığı yazılıydı.

ÖKK'ya gelen üçüncü mesaj ise diğerlerinden biraz farklıydı.

'Tüm Türkiye'deki sıkıyönetim komutanlıkları, bakanlıklar ve diğer kamu kurumlarına yapılan görevlendirilmeler, TSK'nın yeni komuta yapısı' anlatılıyordu ve altında darbeci örgütün koordinasyonunu sağlayan 'Yurtta Sulh Komitesi' imzası vardı.

16 Temmuz günü ÖKK'da 34 asker ile birlikte tutuklanan Albay Ümit Bak, ifadesinde bu mesajları alınca TSK Komuta Kontrol Merkezi'ni aradığını ve teyit aldığını söyledi.

Ülkenin muharebe gücü en yüksek, en seçkin karacı biriminin darbeciler tarafına geçmesi öncelikle bu mesajlarla sağlama alınmaya çalışılmıştı. Yetmeyecekti. Gecenin ilerleyen saatlerinde, Ankara'nın sakin ilçesi Gölbaşı'nın sınırları içinde darbe girişiminin en dramatik anları yaşanırken, yani Polis Özel Harekât Dairesi Akıncılar Üssü'nden kalkan

F-16'ların (47 polis burada şehit oldu), TÜRKSAT ise helikopterlerin saldırısına (2 görevli de burada şehit oldu) uğrarken, Özel Kuvvetler Komutanlığı'nda da darbenin gidişatını değiştiren olaylar meydana geldi.

Komutan'a düğün davetiyesi: Sizden kıdemlisi yok

Şimdi yine bu ilginç mesajların geldiği o ana dönelim. Bu defa Çankaya'da Gazi Orduevi'nde bir düğündeyiz. Bu darbe girişimine damga vuran unsur biraz da düğünlerdi. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal İstanbul Moda Orduevi'nde, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Bülent Bostanoğlu İstanbul Yeşilköy Çınar Oteli'nde, Jandarma Genel Komutanı

Orgeneral Galip Mendi ise Ankara'da Gazi Orduevi'nde düğündeydi. Sadece adı geçen kuvvet komutanları değil, TSK'nın üst düzey birçok ismi de bu asker çocuğu düğünlerine (Yeniköy'deki dışında) iştirak ediyordu. Tıpkı Özel Kuvvetler Komutanı Tümgeneral Zekai Aksakallı'nın yaptığı gibi... Aksakallı, aslında bir şeylerin ters gittiğini, adımını daha Gazi Orduevi'nden

15 Temmuz gecesi 21.30'da başkent her yanını saran hareketlilik üç eski usul faks mesajıyla Özel Kuvvetler Komutanlığı'na da sıçradı.

İçeriye atar atmaz anlamıştı. Hayatı tuzaklardan, pusulardan sıyrılmakla geçmiş Komutan yine bir koku almıştı. Daha sonra Sabah'tan Okan Müderrisoğlu'na şunları anlatacağı: "Ben, son bir yıldır, düğünce bayrama gitmiyorum. Ancak kanser tedavisi gören bir arkadaşımızın düğünü vardı. Bana da görev verdiler. 'Komutanım, sizden başka kıdemli kimse yok. Genelkurmay adına hediye çekini siz takdim eder misiniz' dediler. Doğrusu tuhaftı. Çünkü Ankara'da benden kıdemli çok sayıda komutan vardı. Düğün salonuna girince şüphelerim daha da arttı. Hem kıdemli komutanlar oradaydı hem de salonda bulunmaması gereken kişiler de gelmişti. Hızlıca protokol görevini yapıp çıktım."

Aksakallı, düğünden doğruca evine gitmeye karar vermişti. Gazi Orduevi'nden çok uzaklaşmadan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne çıkan yol üzerinde sıkıştırılarak durdurulmaya çalışıldı ama Aksakallı kaçmayı başardı. Zaten hemen ardından bir kalkışma olduğunu anlayacaktı.

Bunun sonunda şehadet var

Yine Gölbaşı'na, Aksakallı'nın başında olduğu Özel Kuvvetler Komutanlığı'nın karargâhına dönüyoruz. Albay Bak'ın ifadesine göre, o sırada Özel Kuvvetler Vardiya Amiri Mehmet Ali Çelik, Bak'ın emri ile Aksakallı'yı arayarak 'görevden alındığını ve yerine Semih Terzi'nin atadığını' bildirdi.

Aksakallı öfkelenmişti. En güvendiği adamlarını aramaya başladı; tedbir almalarını, müdahale etmelerini istiyordu. Albay Bak'ın aradığı kişiye, Genelkurmay Karargâhı'ndan gelen darbeci mesajında ÖKK'nın başına getirildiği bildirilen Tuğgeneral Semih Terzi idi. O sırada Silopi'de olan Terzi, Bak'a "Ben oraya geliyorum. Kışlanın emniyetini sağla. İçeriye de ileri gelen komutanlardan kimseyi almayın, gerekeni yapın" diye kanunusuz bir emir verecekti.

İşler iyice karıştıyordu. ÖKK Komutanı Zekai Aksakallı, vardiya amiri ve nöbetçi amirle konuştuğundan sonra Albay Bak'ı aradı. 'Nizamıyeye gelecek olan Okul Komutanı Albay Ömer Faruk Bozdemir ve Kurmay Başkanı Kurmay Albay Erdiç Kocayanak'ı içeriye almamasını' istedi.

Bak ise Genelkurmay'dan gelen görevlendirme mesajını okuyarak "Görevden alındınız" dedi.

Aksakallı, Bak'a Genelkurmay'da bir grubun emir komutayı ele geçirmeye çalıştığını anlattı ve o emri tanımamasını söyledi. Buna karşın Bak ve

beraberindeki subaylar, gelen talimatı uygulamaya karar vermişti. Yani komutan olarak Tuğgeneral Terzi'yi tanıyacaklardı!

*Tuğgeneral
Aksakallı,
astında ters
bir şeylerin
olduğunu
adımın
daha Gazi
Orduevi'nden
içeriye
atar atmaz
anlamıştı.*

Aksakallı'nın seçenekleri daralıyordu. Terzi, Silopi'den gelip komutayı ele aldığı anda, bordo bereli güçlerin hâkimiyeti darbecilerin tarafına geçebilecek ve ilgili taraf muazzam bir güç ve avantaj yakalayacaktı. Hayatının en zor konuşmalarından birini yapmaya o zaman karar verdi. En güvendiği isimlerden birini, o sırada kışla komutan koruma astsubay nöbetini tutan Astsubay Ömer Halisdemir'i aradı ve ona şunları söyledi:

- Sana, vatanımız ve milletimiz adına tarihi bir görev veriyorum. Tuğgeneral

Terzi vatan hainidir, isyancıdır. Onu, karargâha girmeden öldür! Bunun sonunda şehadet var. Biliyorsun seninle 20 yıllık beraberliğimiz var. Hakkını helal et!

Ömer Başçavuş çok düşünmedi: - Emredersiniz komutanım, hakkım helal olsun. Siz de helal edin.

21.45

O SIRADA İSTANBUL'DA...

Yollarda tanklar, askerler

"Birinci köprü'nün Avrupa'dan geçiş kısmı durduruldu. İkinci köprü polis noktasına girildi. Polisler emirleri dinliyor. Sorun gözüküyor."

15 Temmuz akşamı darbecilerin kullandığı 'WhatsApp' mesajlaşmasındaki ilk yazışmalardan biri de buydu. Albay Muammer Aygar, haberleşmek için kurdukları grupta, Avrupa ve Anadolu yakalarını birbirine bağlayan Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprülerinde trafiği durdurduklarını haber veriyordu. TV'lerini açan vatandaşlar köprü üzerinde tanklar, zırhlı araçlar ve askerler görüyordu.

İstanbul Maltepe'deki

2. Zırhlı Tugay

Komutanı Tuğgeneral

Özkan Aydoğdu, darbe

girişimini 13 Temmuz'da

öğrenmiş ve katılmaya

karar vermişti. 15

Temmuz'da gönderilen

sıkıyönetim planını alır

almaz harekete geçti.

Planda kendisi İstanbul

Sıkıyönetim Komutanı

Yardımcısı olarak

atanmıştı. Emir uyarınca

bütün izinleri iptal

etti ve takviye güç için

emir verdi. Ardından

tankları sokağa çıkardı.

İki tank ve iki zırhlı taşıyıcıyı Boğaziçi ve Fatih Sultan Mehmet köprülerine yönlendirdi. Sabiha Gökçen Havalimanı'na da dört tank yolladı. Sırasıyla 1'inci Ordu Komutanlığı'na, Acıbadem Telkom'a, Üsküdar'daki Çevik Kuvvet Şubesi'ne tanklar çıkarıldı. Havalimanına ve köprüye gönderilen tabur komutanı, Aydoğdu'yu arayarak, "Halkın trafiğinden ötürü ilerleyemiyoruz. Tankların üzerine insanlar çıktı" dedi. Aydoğdu, "Gerekirse havaya ateş et" diye emir verdi. Saat 21.46'yı gösterdiğinde, Boğaziçi Köprüsü'nün Avrupa'ya geçişi askeri araçlarca kapatıldı ve trafik durduruldu. Askerler köprü girişinde indirildi. Avrupa yakasından Anadolu'ya geçiş ise serbest bırakıldı.

22.00

O SIRADA İZMİR'DE...

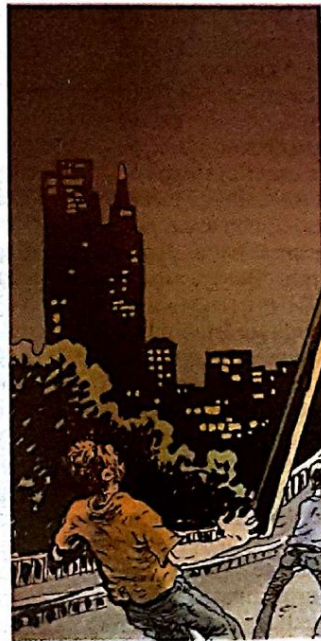
Çiğli'ye helikopterler iniş yaptı

Cumhurbaşkanı'nın bulunduğu otele yapılacak operasyon timini yöneten Sönmezafeş'in beklediği helikopterler Çiğli'ye indiğinde saat 22.00'yi gösteriyordu. Gelenlerin sayısı tuğgeneralin beklediğinin yarısıydı. Helikopterlerden 27-28 asker inmişti (Sönmezafeş, bunlardan kaçının Muharebe Arama Kurtarma yani MAK, kaçının Sualtı Taarruz yani SAT, kaçının Özel Kuvvetler Personeli tam olarak bilmediğini söylüyor).

Cumhurbaşkanı'na yönelik o meşum operasyonu işte bu ekip yapacaktı. Darbecilerin karargâh takımıyla doğrudan irtibatlı Seymen, operasyon planını Sönmezafeş'e şöyle açıklayacaktı: "Bana Cumhurbaşkanlığı'nın yanında 3-4 kişilik

bir koruma ekibinin olduğunu, tatil modunda olduklarını, özel kuvvetlerin operasyonu gerçekleştireceğini, MAK ekibinin ise geri emniyeti sağlayacağını, dolayısıyla sayının yeterli olduğunu söyledi."

Darbe girişimine katılanların daha sonra verdiği ifadelerden, darbecilerin bu sayı konusunda bir türlü netlik kazanamadığı görülüyor. Örneğin operasyona katılan MAK birliğinden Astsubay Selman Çankaya, emniyetteki ifadesinde, olaylar başlamadan önce hazırladıkları ekipman çantalarının sayısının sürekli değiştiğini anlatıyor.

Ekip operasyon saatini beklemeye başladı. Bu sırada başta Ankara ve İstanbul, tüm Türkiye kaynıyordu. Saat 22.30 civarında emir astsubayı, Sönmezateş'in yanına gidip, TSK'nın ülke yönetimine el koyduğunu ilan eden bildirimden bahsedince, Tümgeneral, pistte bekleyen pilotlar hariç ekibini, depoda bir araya topladı, yeni durum konusunda bilgilendirdi. Astsubay Çankaya bu sahneyi şöyle anlatıyor: "Malzemelerimizi helikoptere yükleyip beklemede bulunduğumuz sırada, Gökhan Sönmezateş konuşma yapıp, 'Size doğrusunu söyleyeceğim. TSK yönetime el koymuştur. Emirlerimi şu anda Genelkurmay Karargâhı'ndan alıyorum. Tüm kuvvet komutanlarımız tutuklandı, Polis Özel Harekât, MIT, Meclis bombalandı. Yönetim şu anda TSK'nın elinde' dedi."

22.15

O SIRADA İSTANBUL'DA...

İstanbul'da halk tankları durduruyor

Saat 22.00 sıralarında İstanbul'da Topkule Kışlası'ndaki 66'ncı Mekanize Piyade Tugayı'ndan çıkan yedi adet tank ve zırhlı personel taşıyıcılar, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün (İEM) Vatan Caddesi'ndeki yerleşkesi önüne geldi. Bu arada polisler, bir hafriyat kamyonunu yatay olarak yola çekerek tankların geçişlerini engelledi. Cadde üzerinde toplanan halk, tankları durdurdu ve askerleri etkisiz hale getirdi. Darbecilerin destek için gönderdiği helikopterlerin inişi, emniyet bahçesine araçlar çekilerek önlendi. 15 dakika sonraysa 66. Mekanize Piyade Tugayı Tank Taburu'ndan çıkan bir başka grup Atatürk Havalimanı'nın giriş kapısını tuttu. Girişi kapatan askerler içeriye girerek, kuleyi işgal etti. Albay Mustafa Kol, Emniyet Müdürlüğü binasına giderek müdür makamına geçmek istedi. Ancak bir polis, silah çekerek, "Buraya girerseniz ateş edeceğim" dedi.

Saat 22.30 sıralarında ise İstanbul'da Sabiha Gökçen Havalimanı'na zırhlı araçlarla gelen Hava Harp Okulu öğrencileri ve erler ifadelerine göre tatbikat yapıldığını düşünüyordu. Havalimanı girişini kapatan askerler içeri girmek isteyenlere izin vermedi. Polisin karşılık vermesi üzerine askerler geri çekildi. Yakalanan öğrencilerden Oğuz D., Yalova'da uçuş eğitimi için kampta olduklarını ve "Tatbikat var" denilerek getirildiklerini anlattı. Oğuz D., 'Etrafınızda polis birlikli teröristler olabilir

diye uyardılar. Bu sırada Ceyhun Binbaşı 'Ateş etmezseniz silah kafanızda patlar' diyerek ateş emri verdi. Karşı taraftan silah sesleri geliyor, 'Sen öldün asker' diye bağıryorlardı. Ben asker olmak için liseye girdim. Bizi 'Okula gidiyoruz' diye kandırıldılar" diye konuştu. Erlerden Osman G. de Binbaşı Ferhat Günay'ın "Gerekirse sivilleri vurun" diye bağırdığını anlattı.

O SIRADA ANKARA'DA...

Jetler MIT üzerinde

Darbeciler, jetlerin taciz uçuşlarını 21.30 gibi başlattı ama o gece fiili olarak ilk MIT'i hedef aldı. Yenimahalle semalarında ortaya çıkan bir helikopter, 22.30'da MIT yerleşkesinin üstünde uçmaya başladı ve personelin bulunduğu giriş noktalarını taramaya başladı. Helikopterdeki askerler, MIT'in çevresindeki yollarda bulunan araçlara da ateş açtı. MIT personeli, otomatik silahlarla helikoptere karşılık verdi. Lojmanlardaki personel de silahlanarak yerleşkenin kritik noktalarına yerleşti ve büyük ihtimalle MIT'i ele geçirmek için gelen askerleri taşıyan helikopterlerin inmesine izin vermedi. MIT Sözcüsü Nuh Yılmaz, 02.30'da TV kanallarına bağlanarak "Darbe püskürtüldü" açıklaması yaptı. O sırada, darbecilerin MIT'i ele geçirme çabası sürüyordu. Kara Havaçılık Okulu'nda organize olan darbeci FETÖ'cüler, MIT'i ele geçirme planında başarısız oldular. Sabah olduğunda MIT yerleşkesinde binlerce 20 mm'lik mermi kovana vardı.

Komutanlar düğünden kaçırılıyor

Saat 23.00'den sonra İstanbul'da sokaklar iyice karıştı. 66. Mekanize Piyade Tugayı'ndan çıkan altı askeri araç 23.08'de Saraçhane'deki İstanbul Büyükşehir Belediyesi önüne ulaştı. Belediye önünden geçen Şehzadebaşı Caddesi'nin Vezneciler yönü üç asker tarafından trafiğe kapatıldı. Yaklaşık 40 asker, Büyükşehir Belediyesi'ni

ele geçirdi. Saat 23.15'te Moda Deniz Kulübü'nde, Eskişehir Muharip Hava Kuvveti ve Hava Füze Savunma Komutanı Korgeneral Mehmet Şanver Tepebaşı'nın kızı ile eski 6. Ana Jet Komutanı emekli Tuğgeneral Ahmet Levent Taştan'ın oğlunun düğünü vardı. Hava Kuvvetleri Komutanı Abidin Ünal ile hava kuvvetlerinin komuta kademesi düğün törenindeydi.

Muharebe Arama Kurtarma (MAK) timinden olduğu belirlenen, darbeci askerler helikopterlerle kulübün bahçesine havadan ateş açarak indi. Askerler, Orgeneral Ünal, Orgeneral Şanver dahil bütün komutanların rehini aldı. Davetlilerin yanında uzaklaştırılan komutanlar elleri arkalarından

kelepçelenerek, yüzükoyun yatırıldı. Komutanlar saatlerce kulüpte rehlin kaldı. İlk etapta Orgeneral Ünal, ardından diğer komutanlar helikoptere bindirilerek götürüldü. Darbeciler, saat 03.00 sularında kulüpten ayrıldı.

Bu arada, Deniz Kuvvetleri Komutanı Oramiral Bülent Bostanoğlu da Yeşilköy'deki Çınar Oteli'nde bir akrabasının düğününe gitmişti. Yanında eşi de bulunan Bostanoğlu, darbe girişiminden haberdar olunca düğünden, yanında korumaları olmadan sadece emir subayı ile astsubay olan şoförünü alarak ayrıldı. Bu saatten itibaren güvenlik nedeniyle aracıyla İstanbul sokaklarında dolaştı. Darbeciler tarafından ele geçirilemeyen tek komutan Bostanoğlu'ydü. İki askeriyle Ataköy Polis Karakolu'na giden Bostanoğlu, bir TV kanalına bağlanarak, "Komuta kademesi olarak bu girişimi kesinlikle kabul etmiyoruz" dedi. Ve bulunduğu yerden, darbeye müdahale etti.

Televizyondan gördüm, insanlar tankların üstüne çıkmıştı

Saat 23.00'ten sonra Ankara Akıncı Üssü'nde olağanüstü gelişmeler oluyordu. Genelkurmay Karargâhı'nda derdest edilen Org. Akar, helikopter ile getirildiği Akıncı Üssü'nde gece yarısı üs komutanının odasına götürüldü. Burada Tümgeneral Kubilay Selçuk ayakta bekliyordu. Akar, odadaki bir kanepeye oturuldu. Odaya bir ara üzerinde tişört ve pantolon bulunan Orgeneral Akın Öztürk de geldi. Öztürk, süreci daha sonra şöyle anlatacağı:

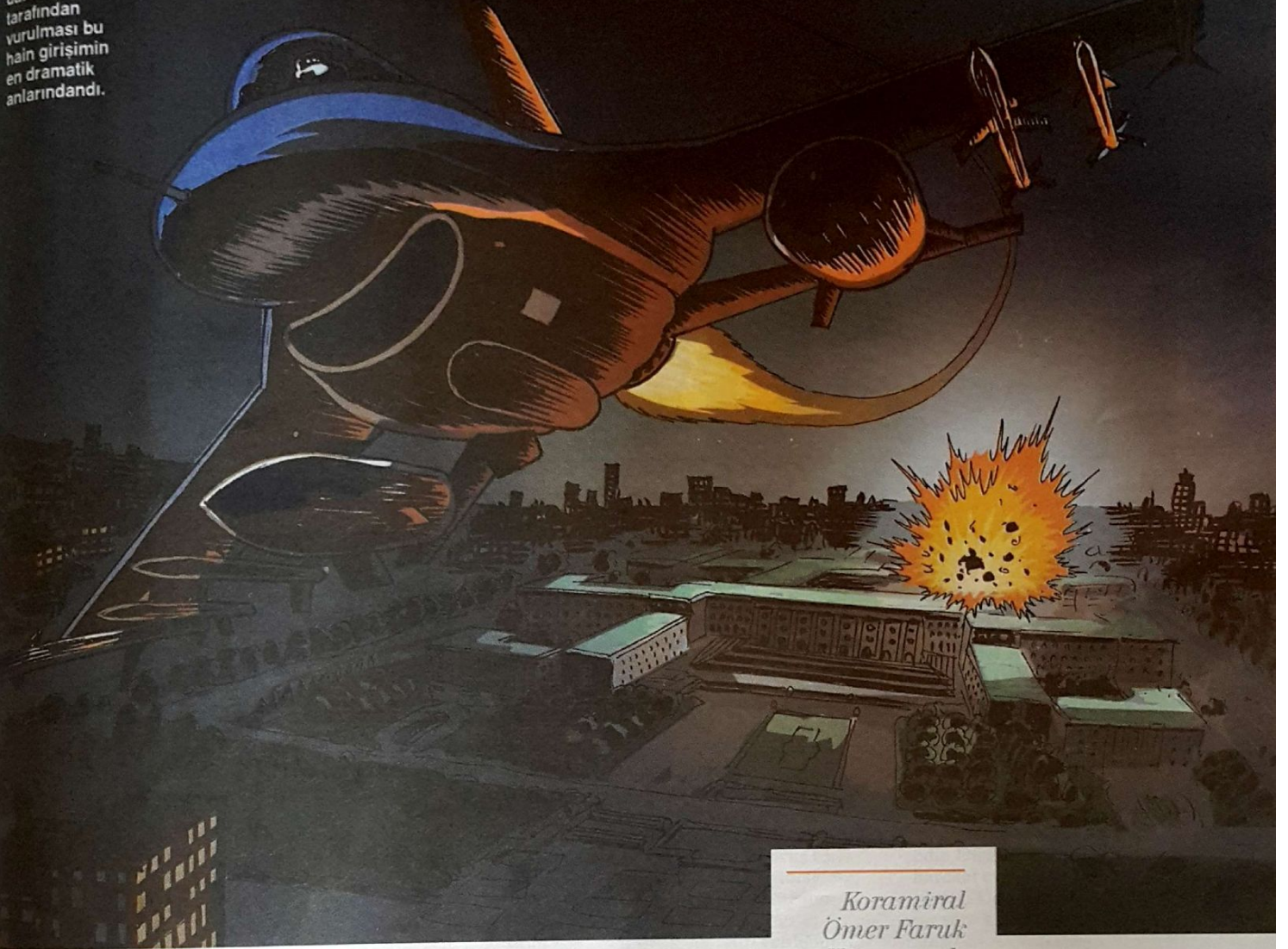
"Hava Kuvvetleri Komutanı da bu düğünde idi. Beni aradı ve uçakların Ankara'da alçak geçiş yaptığını söyledi, 'Bu duruma müdahale et' dedi.

Bunun üzerine üs komutanlığına telefon ettim. Görüştüğüm kişi üs komutanı ve misafir olarak orada bulunan Kubilay Selçuk idi. Genelkurmay Başkanı'nın da üste olduğunu söyledi. Ben de yaklaşık beş dakika içerisinde Genelkurmay Başkanı'nın yanına gittim. Gittiğimde hava kararmıştı ancak saatın kaç olduğunu bilemiyorum. Bir oda içerisinde Genelkurmay Başkanı Hulusi Akar, Tümgeneral Kubilay Selçuk ve Tümgeneral Mehmet Dişli ile çay içiyorduk. Bana, 'Bunlar bu işi yaptılar, bunlarla konuş ikna et' dedi. Ben onlarla konuşmaya başladım. Bu sırada İstanbul'da tankların üzerine insanlar çıkmıştı. Üste oda içerisinde televizyon açıktı, bunları görebiliyordum."

Gülen'le görüşürmek istedi

15 Temmuz'da Akıncı Üssü'nün olağandışı misafirlerinden biri de İstanbul Kuzey Deniz Saha Komutanı Koramiral Ömer Faruk Harmancık'tı. Denizci komutan, Akar'ın yanına iki yapraklık bir metinle girdi. Akar'ın ifadesine göre, Harmancık yazılanları ona okudu; sonra da Akar'a uzattı:

TBMM'nin darbeciler tarafından yurulması bu hain girişimin en dramatik anlarındandı.

*Koramiral
Ömer Faruk
Harmançık,
Akar'a iki
yapraklık
bir metin
uzattı ve bunu
televizyonda
okumasını
istedi.*

- Komutanım, siz şunu bir okuyun. Bunu imzalayıp televizyonda okursanız her şey çok güzel olacak, herkesi alıyoruz, herkesi getiriyoruz. Akar yine öfkelenmişti. Bağarmaya başladı.

- Kendinizi ne zannediyorsunuz? Siz kimsiniz? Topladığınızı söylediğiniz 2. Başkan, kuvvet komutanları nerede? Bakanlar nerede? Elinizde kim varsa getirin? Sizin başınız, kıçınız kim?

Yine Akar'ın ifadesine göre bu noktada araya Tuğgeneral Hakan Evrim girdi:

- Dilerseniz sizi kanaat önderimiz Fethullah Gülen ile görüştürürüz.

Akar, Evrim'i tersledi:

- Ben kimseyle görüşmem.

(Evrin, savcılık ifadesinde 'FETÖ/ PDY ile kesinlikle bir bağlantım bulunmamaktadır. Fethullah Gülen'i veya başka bir örgüt yöneticisini tanımamaktayım' dedi.)

Bunların ardından Akar, Öztürk'e olanları anlatmaya başladı. Öztürk, "Beni dinlemiyorlar" karşılığını veriyordu. Akar'a üsteki farklı bir salonun hareket merkezi olarak kullanıldığını ve 30-

40 kişilik bir ekibin orada bulunduğunu anlattı. Akar, darbecilerin ayarladığı telefonla eşini arayıp iyi olduğunu söyledi.

Bu arada Akar'ın yanı sıra Genelkurmay Başkanlığı'nda derdest edilen orgeneraller Yaşar Güler, Salih Zeki Çolak, İhsan Uyar, Korgeneral Metin Gürak ve Tuğgeneral Ertuğrul Gazi Özkürkçü de Akıncı'da tutuluyordu.

O SIRADA İSTANBUL'DA...

Def ol git.. Sen daha çocuksun

İstanbul'da saat 23.30 sıralarında ise bir zırhlı araçla Taksim Meydanı'na gelen askerler Atatürk Anıtı önünde konuşlandı. Polis ekiplerinin gelmesinin ardından darbeciler havaya ateş açtı ve vatandaşlar kaçtı. Beyoğlu Emniyet Müdürü İsmail Kılıç, bir askere, "Ben millet adına konuşuyorum. Sana

müsaade etmeyeceğim. Darbe yapıyorsunuz, yanlış yapıyorsunuz. Def ol git, def ol git! Çocuksun daha, çocuk' diyordu.

Saat 23.45'te ise İl Jandarma Komutanlığı'ndan çıkan darbeci askerler zırhlı personel taşıyıcı ve eskort bir araçla, İstinye'deki Borsa İstanbul'a (BİST) geldi.

Askerler binaya girdikten kısa süre sonra vatandaşlar BİST çevresinde toplanmaya başladı. BİST önüne gelen TOMA'nın şoförü polis Şevket Uzun, darbecilerce şehit edildi. Özel Harekât timleri o darbeciyi vurunca diğer askerler, BİST çevresindeki vatandaşlara ateş açtı. Fatih Satır adlı yurttaş yaşamını yitiren, 31 kişi yaralandı. BİST'i basan polis, 11 askeri gözaltına aldı. Ateş emri veren Binbaşı Murat Çelik kaçarken, askerler "Binbaşı 'Ateş etmezseniz kıyamet günü peygamberimizin şefaatinde mahrum kalırsınız, ateş açmaktan çekinmeyin' dedi" şeklinde ifade verdi.

TSK'dan 27 Temmuz itibarıyla ihraç edilen Akın Öztürk, 16 Temmuz sabahı Akıncı Üssü'nde Genelkurmay 2'nci Başkanı Yaşar Güler'in kafasına geçirilen bereyi çıkardı.

"Tören var" diye okula çağrılıp darbe girişimine yönlendirilen Kuleli Askeri Lisesi öğrencileri ile Kuleli Askeri Lisesi Emniyet ve Muhafaza, Hizmet ve Ulaştırma Bölükleri'nde görevli erler Çengelköy Polis Merkezi'ni işgal etmeye kalkıştı.

Öte yandan, "Tören var" diye okula çağırılıp darbe girişimine yönlendirilen Kuleli Askeri Lisesi öğrencileri ile Kuleli Askeri Lisesi Emniyet ve Muhafaza, Hizmet ve Ulaştırma Bölükleri'nde görevli erler Çengelköy Polis Merkezi'ni işgal etmeye kalkıştı. Askeri Lise Komutanı Albay Mürsel Çıkrıkçı'nın komutasında çıkan askerler ve askeri öğrenciler halkla karşı karşıya kaldı. Halka açılan ateşte, Yeni Şafak'ın fotomuhabiri Mustafa Cambaz yaşamını yitirdi. Çengelköy Muhtarı Can Cumurcu vuruldu. Darbeciler cadde üzerindeki 200 kişiyi yere yatırıp ellerini kelepçeledi. Erler daha sonra alınan ifadelerinde, Albay Çıkrıkçı'nın "Haydi aslanlarım göreyim sizi, önünüze geleni vurun" dediğini anlattı.

00.00

O SIRADA MARMARIS'TE...

Şu an tarihe tanıklık ediyorsun

Darbecilerin bir numaralı hedefi hiç kuşkusuz Cumhurbaşkanı Erdoğan'dı. Sonradan anlaşıldığına göre handikapları ise onun nerede olduğunu bilememekti. Darbe gününden önce yaklaşık 48 saat ortalarda görünmeyen, ekranlara çıkmayan Erdoğan'ın konumu darbecilerin en çok merak ettiği unsurdur. Hatta Erdoğan'ın

en yakınındaki isimlerden, Başyaver Ali Yazıcı darbe girişiminin olduğu gün, Cumhurbaşkanı'na refakât eden görevlileri arayarak tam olarak nerede olduklarını öğrenmeye çalışmıştı. Şimdi tutuklu bulunan Yazıcı'nın, darbe girişiminin en önemli aktörlerinden olduğu, önceden yapılan planlar doğrultusunda, Özel Kuvvetler'de görevli Piyade Yarıbay Emin Güven ile birlikte öğleden sonra Marmaris'e doğru yola çıktığı, darbe girişiminin akim kalması üzerine rotayı darbecilerin üslerinden biri olduğu ortaya çıkan İzmir Çiğli'ye kıldığı da ilgili ifadelerde iddia ediliyor.

Darbe girişimini Cumhurbaşkanı'nın tam olarak ne zaman ve nasıl öğrendiği konusunda, başta Erdoğan'ın kendi demec-

lerinden kaynaklanan çeşitli yorumlar var. Kesin olan, Cumhurbaşkanı'na suikast ya da onu kaçırma planlarının başarısız olduğu ve bu hain saldırıyı yürütenlerin çoğunun an itibarıyla yakalanmış olması. CNN Türk ekranlarına FaceTime ile bağlanarak tüm Türkiye'ye darbeye karşı tek yürek olması gerektiğini söylediğine de hep beraber şahit olduk. Ama o sıcak dakikalara dair başka bilgiler de var. Erdoğan'ın gelişmelere nasıl reaksiyon verdiğini örneğin, Posta Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Rıfat Ababay'ın, Cumhurbaşkanı'nın kaldığı otelin sahibi olan ve darbe girişimi günü Erdoğan'ın yanından ayrılmayan Serkan Yazıcı ile yaptığı özel röportajdan öğreniyoruz:

"(...) Darbecilerden oluşan birkaç timin otele doğru yola çıktığı söylenmişti. Ama bunların nereden ve nasıl geleceğini kimse bilmiyordu. Kapıdan dışarı baktım koruma polisleri birbirlerine sarılarak helalleşiyordu. Koruma

Müdürü Muhsin Köse, Cumhurbaşkanı'nın koluna girdi. 'Efendim hemen gitmemiz gerekiyor. Burada artık daha fazla kalamayız' dedi. 'Hadi Bismillah' diyerek ayağa kalkan Erdoğan 'Hakkınızı helal edin' deyip evden helikoptere binmek için çıktı.

"Telefonla konuştuğu birisine Cumhurbaşkanı sesini yükselterek şöyle dedi: 'Onların tankları varsa bizim de imanımız var. Direnin. Gerekliyse öleceğiz.' Telefonu kapattıktan sonra da bana döndü ve 'Serkan şu an tarihe tanıklık ediyorsun' dedi."

Erdoğan'ın bu dakikalarda çok sakin olduğunu, hatta çevresini sakinleştirdiğini de yine Yazıcı anlatıyordu. Cumhurbaşkanı ve beraberindekiler karartılan piste kararlı adımlarla yürüdü. Helikopter tüm ışıklarını söndürmüştü. Askeri radarlara yakalanmamak için alçak uçuş kararı alındı. Erdoğan, eşi Emine Erdoğan, kızı Esra Albayrak, damadı Berat Albayrak ve torunuyla bindiği helikopter, saat 01.00'e doğru Dalaman yönüne havalandı. Bundan yaklaşık bir saat sonra, ATA uçağı THY'nin uçuş kodlarından birini kullanarak Dalaman'dan kalktı. O sırada darbeciler İzmir Çiğli'de hareket emrini bekliyordu. Marmaris'e indiklerinde hedeflerinin çoktan uçup gitmiş olduğunu gördüler. Darbe girişiminin bertaraf edilmesinde işte bu anlar çok önemliydi.

O SIRADA İSTANBUL'DA...

İstanbul 16 Temmuz'a direnerek giriyor

16 Temmuz'un ilk saatinde İstanbul'da halkın darbeye direnişi sürüyordu. İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün önüne zırhlı araçlarla ve tanklarla gelen darbeci askerler halk tarafından durdurulurken, bir zırhlının içinden, 'Paralel Yapı'

soruşturması kapsamında görevinden uzaklaştırılan eski İstanbul Güvenlik Şube Müdürü Mithat Aynacı çıktı. 66. Mekanize Piyade Tugayı'ndan Uzman Çavuş Özgür A., Aynacı'nın emniyet müdürünün tankı vatandaşın üstüne sürmesini istediğini anlattı:

"Binaya yaklaştığımızda bir yarbay ve emniyet müdürü araca bindi. Yarbay, benim bölük komutanıma tekme atarak 'Gir lan aracın içine' dedi. Aracın komutasını aldı. O yarbayın Osman Akkaya olduğunu öğrendim. Elindeki silahla 'Canınızı seviyorsanız buradan uzaklaşın' diye bağıryordu. Uçaqsavarla önümdeki vince ateş etmemi istedi. Oraya gittiğimde olayın terör değil darbe rezilliği olduğunu anladım. Uçaqsavarı bozarak kullanılmaz hale getirdim. Emniyet Müdürü, aracı insanların üzerine sürmemi söyledi. Vatandaşlar zırhlı araçtan yarbayı indirdi. Ağlayan askerler vardı. Emniyet Müdürü, 'Sakin dışarı çıkmayın. Yarbayı öldürdüler bizi de öldürürler,' diye bağıryordu."

Vatan Caddesi'nde durdurulan tanklar, geldikleri kışıya doğru geri dönüşe geçti. Tek başına kalarak kalabalığın arasından ilerleyen bir tank da panik içinde kışıya dönerken Yüzyıl Köprüsü üzerinde on aracı parçaladı ve altı kişinin ölümüne neden oldu. Tankın bölük komutanı Yüzbaşı Serdar Değirmendere, Astsubay Maksut Keleşoğlu ve Uzman Çavuş İdris Yeter tutuklandı. Yüzbaşı Değirmendere, eşinden gelen mesajla darbe olduğunu öğrendiğini, Yarbay Fatih Sönmez'in vatandaşlara yönelik vur emri verdiğini ve ateş açtığını öğrendiğini söyledi. Yüzbaşı Değirmendere, vatandaşların ezilerek şehit olduğundan birliğe döndüğünde haberdar olduğunu iddia etti.

Vatandaşlar İBB önünde saat 01.10 sularında toplanmaya başlarken, İBB'ye ait iş makineleri de askeri araçları engellemek üzere devreye girdi. Askerler belediyenin

Erdoğan'ın Dalaman'a götüreceği helikopter tüm ışıklarını söndürmüştü. Askeri radarlara yakalanmamak için alçak uçuş kararı alındı.

önündeki anayolda trafik ışıklarının olduğu yerdeydi. Darbeci subaylar erlere 'Çök' emri verdi. İki yüzbaşı ve bir albay erlerin arkasındaydı. Kalabalığın üzerine ateş açıldı. 17 kişinin acımasızca öldürüldüğü katliamda, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın danışmanı Mustafa Varank'ın ağabeyi Prof. Dr. İlhan Varank da hayatını kaybetti. Erlerden Sertan Babacan, ifadesinde şöyle dedi:

"Komutanlar halka ateş açtı. Elinde G-3 silahı vardı. Yüzbaşı bize de havaya ateş açmamızı söyledi. Benim ateş etmediğimi görünce, silahı kafama dayayarak, 'Ateş etmezsen senin kafana sıkırım' dedi. Bunun üzerine havaya ateş açtım. Komutanım benim silah kullanmadığımı gördüğü anda halka doğru ateş açmamı söyledi. Tüm askerlere hitaben 'Bir mermi bir insan' şeklinde ifade kullandı."

Uzman Çavuş Ömer Er'in anlatımına göre Ziya Albay, halka ateş açmayan iki eri yaralamıştı. İBB'ye operasyon yapmak üzere saat 02.30'da Özel Harekât polisleri devredeydi. Operasyonun başlaması ile askerlerin büyük bir kısmı İBB binasına girdi. Polislerin ardından vatandaşlar da binaya akın etti. Şehzadebaşı Caddesi'ni trafiğe kapatan üç asker saat 03.00'te teslim oldu. Binada etkisiz hale getirilen askerler de dışarı çıkarıldı.

Saat 02.00 sıralarında Beşiktaş'taki Digitürk Genel Müdürlüğü basıldı. Cuntacılar Digitürk yayını kesmek için Ümraniye'deki bilişim firması Casper'ın helikopter pistinden havalanıp Beşiktaş'a gittiler. Dolmabahçe'deki Vodafone Arena'ya üç sortide 44 asker indirildi. Yoldan çevirdikleri bir otobüsü işgal edip Digitürk'ün Beşiktaş'taki binasına hareket etti. Hava Harp Akademisi'nde görevli Usteğmen Erkan Demir, Digitürk'ü bir süre kararttıkları baskın için, "Saat 20.30'da Albay Hamdi Acar'ın emriyle nizamiyede toplandık Casper isimli firmaya gittik, orada helikopter bizi bekliyordu, helikopterle Beşiktaş'taki Vodafone Arena'ya gittik. Oradan otobüsle Digitürk'e gittik. Onlar binaya girdi, ben dışarıda bekledim. 1-2 saat içinde polisler geldi, komutanımız teslim olacağımızı söyledi, teslim olduk" dedi.

ALLAH BELANIZI VERSİN!!

Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Galip Mendi kaçırılarak Akıncı Üssü'ne götürüldü.

Akıncı'da uçuş hattında dolaştırılan Hava Kurvetleri Komutanı Ünal, 16 uçağın tam mühimmat dolu olarak uçuşa hazır beklediğini gördü.

TRT'de korsan bildiri

Saat 00.15 sıralarında darbeci askerler TRT'yi bastı. TRT ekranında spiker Tijen Karaş titreyen sesiyle cuntacıların korsan bildirisini okumaya zorlandı. Karaş daha sonra yaptığı açıklamada şunları anlatıyordu: "Kâbus dolu saatler yaşadık. Meslek hayatımın en zor yayını yaptım. Silahlı kişiler tarafından stüdyomuzda, haber merkezimizde alıkonulduk. Saatler boyunca rehlin tutulduk. Kollarımız arkadan bağlandı. Tehdit edildik. Her hareketimiz izlendi. Stüdyoda o bildiri metnini okumaya, silahlı kişiler tarafından zorlandım. TSK adına bu eylemi gerçekleştirdiklerini, bize zarar vermeyeceklerini, milletin iyiliği için bunu yaptıklarını ifade eden bir grup tarafından alıkonulduk saatler önce evvel. O dakikaları bir daha hatırlamak istemiyoruz."

02.00

O SIRADA ANKARA'DA...

Milli iradeye bomba yağıyor

Darbe girişimi tüm hızı ile sürerken Meclis'te hareketli saatler yaşanıyordu. Meclis Başkanı'nun çağrısı üzerine dört partiden milletvekilleri ve bakanlar saat 02.00 sıralarında toplanmaya başladı. Saat 02.34 sıralarında ise bina üzerinde alçak uçuş yapan jetler TBMM'ye bomba atmaya başladı. Gece boyunca Meclis birkaç kez daha bombalandı. Yaralanmaların olduğu bombalamaların ardından milletvekilleri ve bakanlar, sığınağa indirildi.

Senin ayarın bozulmuş

Darbeciler tarafından düğünden alınarak helikopterle Sabiha Gökçen

Havaalanı'na oradan da uçakla Ankara'ya götürülen Ünal, nihai nokta Akıncı Üssü'ne vardığında saat 02.00 idi.

Ünal'ı üste Harekât Komutanı Kurmay Albay Ahmet Özçetin karşıladı. Aralarında geçen konuşmayı daha sonra Ünal şöyle aktaracaktı:

-Hoş geldiniz.
-Hoş bulmadık.
- Bozulmuş ayarları düzeltmeye çalışıyoruz.

- Senin kendi ayarın bozulmuş!
Uçuş hattında dolaştırılan Ünal, bu sırada 16 uçağın tam mühimmat dolu olarak uçuşa hazır beklediğini gördü. Ünal 141'inci Filo önüne getirildiğinde yaklaşık 30 pilotun da hazır beklediğini fark etti. Pilotların uniformalarındaki isimlikler sökülüştü. Telefonu alınan Ünal, içinde sadece bir sandalye bulunan odaya alındı. 05.30'a kadar da bu odada kaldı. Sabah kendisine kahvaltı getirilen Ünal'ın elleri ve ayakları bağlanmadı, gözleri de kapatılmadı.

02.30

O SIRADA İSTANBUL'DA...

O kuleyi ölümüne alın

Saat 02.30 sıralarında İstanbullular, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı karşılamak üzere Atatürk Havalimanı'na gitti. Vatandaşlar havalimanını doldururken tanklara ve cuntacılar müdahale etti. Halkın tepkisi üzerine paniğe kapılan bazı darbeci askerlerin ateş açması sonucu yaralananlar oldu. İl Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan, kuleyi almak için harekete geçti. Erdoğan'ın gelişinin telsizden anons edilmemesi yönünde talimat vererek Cumhurbaşkanı'nın ATA uçağını hedef olmaktan çıkaran Çalışkan, Özel Harekât polislerine kulenin geri alınması talimatını verdi. Emniyet Müdürü Mustafa Çalışkan, Özel Harekât polislerine "O kuleyi ölümüne alın" emrini verdi. Kuleye operasyon düzenleyen polisler, darbecileri etkisiz hale getirdi. Erdoğan'ın ATA uçağı sorunsuz bir şekilde Atatürk Havalimanı'na iniş yaptı. Bir albay komutasındaki, 10'u muvazzaf subay toplam 67 asker gözaltına alındı. İlk sorguları yapılan gözaltındaki erler tatbikat yaptıklarını zannettiklerini belirterek, "Ne zaman ki halk tankların üzerine çıkmaya başladı gerçeği o zaman anladık" dedi.

O SIRADA ANKARA'DA...

Terzi yolda

Zekai Paşa, emir astsubayı ile yaptığı bu konuşmanın ardından en yakın adamlarıyla temasa geçerek durumu anlattı. Darbe girişimini bastırarak ÖKK'yi geri almak için hepsinin silahlarıyla ÖKK yakınlarına gelmesini istedi. Bazı karargâhlardan silah toplandı. Aksakallı'nın hedefi, Silopi'den gelen Terzi'den önce ÖKK'ya geçip, orada komutayı alıp darbecileri püskürtmektir. Aksakallı ve yakın askerleri ÖKK yakınlarında toplanırken, darbeciler de ÖKK yerleşkesinde güvenliği artırmıştı. Muhafız Alayı'ndan askerler indirilmiş, Terzi de helikopterle ÖKK'ya geliyordu.

Silopi'den geldi merdivende vuruldu

Albay Bak'ın ifadesine göre Tuğgeneral Semih Terzi, Silopi'den gece 02.30 sıralarında Gölbaşı Özel Kuvvetler Karargâhı'na ulaştı. Kendi-

sini Bak ile birlikte 10 kişilik bir koruma ekibi karşıladı. Bak, 10 koruma ve Terzi, ÖKK binasına doğru ilerleyip basamaklara vardığında, Kışla Komutan Koruma Astsubay nöbetini tutan Başçavuş Ömer Halisdemir, "Zekai Paşa'nın emridir, karargâha giremezsiniz" diye bağırdı ve Terzi'yi beylik tabancası ile vurdu. Bunun üzerine korumalar Başçavuş Halisdemir'i kurşun yağmuruna tuttu. Halisdemir 30 kurşunla şehit edilirken, darbe girişiminin seyri değişiyor, ibre darbecilerin aleyhine dönüyordu.

O SIRADA İSTANBUL'DA...

Silahlar gazetecilere doğrultuldu

Darbe girişimi gecesi Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, CNN Türk'ün yayınına FaceTime'dan bağlanarak halkı direnmeye çağırması çok etkili olmuştu. Halk, direnişini sürdürürken darbecilerin hedefinde CNN Türk'ün de içinde olduğu 'Hürriyet Dünyası' binası vardı. Sabaha karşı saat 03.20 sularında gazete binasının arkasındaki otoparka helikopterle gelen bir grup asker, binadan içeri girip birinci kata çıkarak yazışlarını bastı. CNN Türk'ün yayını da darbeci askerlerce kesildi. Darbeye karşı duran halk da binaya geldi. Polisler, cuntacı askerleri etkisiz hale getirdi.

O SIRADA ANKARA'DA...

Beni de dinlemiyorlar

Akar, Akıncı'ya geldiğinde açık olan TV, yaklaşık 3 saat kapalı kaldı. TV açıldığında TBMM'nin, emniyetin bombalandığını anladı ve bağırıp çağırmaya başladı. Bunun üzerine Amiral Ömer Harmançık odaya girerek, "Ölümü göze aldık" dedi. Akar'ın benzer şeyler söylediği Mehmet Dişli de "Beni dinlemiyorlar" karşılığını verdi. Darbecilerden gün aydınlanmadan ortalıktaki tank, top ne varsa çekmesini isteyen Akar, yanıt alamamaya başladı. Saat 02.50'yi gösterdiğinde darbecilerin sınırları gerilmişti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Atatürk Havalimanı'na inmişti ve o andan itibaren Amiral Ömer Harmançık ve Tuğgeneral Hakan Evrim bir daha Akar'ın yanına gelmedi.

05.30

Tarlalarda ateşler

Akıncı Üssü'nün darbecilerin karargâhı olduğu anlaşılınca üssün bağlı olduğu Kazan ilçesinden vatandaşlar toplanarak üsse yürümeye başladı. Yaklaşık 2000 kişi, Belediye Başkanı'nın yönlendirmesiyle "Ne Mutlu Türk'üm Diyene" sloganını atarak sabaha karşı Akıncı'ya yürüdü. Köylüler, Akıncı çevresindeki tarlalardaki saman balyalarını traktörle taşıyıp yakarak uçakların inip kalkmasına engel olmaya çalıştılar. Ancak darbeciler, köylüleri engellemek için kalabalığa ateş açtı. Bu sırada 7 kişi hayatını kaybetti.

08.00

AKINCILAR ÜSSÜ

Gözaltına alınması uygundur

Saat 08.30-09.00 sıralarında Akar darbecilerden kendisini Başbakan ya da Cumhurbaşkanı ile görüşturmelerini istedi. Bunun üzerine bir cep telefonu getirildi. Akar ile Başbakan Binali Yıldırım görüştürüldü. Akar, Başbakan Yıldırım'a darbecilerin önünde "Hiçbir pazarlık söz konusu olmayacak, askeri savcı, cumhuriyet savcısı, polis ve inzibata teslim olacaklar" dedi. Akar aynı telefon ile MİT Müsteşarı'nı da arayıp bilgi verdi. Yıldırım, Akar'dan Başbakanlık'a gitmesini istedi. Darbecilerin buna müsaade edeceği anlaşılınca Akar Öztürk de Akar ile gitmek istedi. Ancak Akar bu talebi reddetti. Akar, Mehmet Dişli'yi de helikoptere almak istemedi ama Dişli, helikoptere ateş açılması halinde bunu engelleyebileceğini gerekçe gösterip helikoptere bindi. Akar, o helikopterle Çankaya Köşkü kampüsündeki Başbakanlık binasına gitti. Müsteşar Fuat Oktay, Akar'a "Yanızdaki kim" diye sorunca Akar, "Dişli'nin gözaltına alınmasının uygun olacağı" yanıtını verdi. Çünkü Akar'ın hem Genelkurmay Karargâhı'nda hem Akıncı'da en çok dikkatini çeken, Dişli'nin darbecilerin olduğu ortamlarda serbestçe dolaşmasıydı. İfadesinde iddiaları yanıtlayan Dişli, Akar'ın Başbakan ve MİT Müsteşarı ile görüştüğü telefonun kendisine ait olduğunu da savcılara anlattı.

Akıncı Üssü civarında yaşayan fedakar köylüler uçakların iniş kalkışına engel olmak için tarlalarındaki ürünleri ateşe verdi.

09.00

General Hapishanesi

Akar, Başbakan ile görüşükten yarım saat sonra, sabah 09.30 sularında meydan pistlerine bombalar atıldı. Eskişehir 1. Ana Jet Üssü'nden havalanan F-4'ler Akıncı'daki pistlerin her birini üç

noktadan vurarak kullanılmaz hale getirmişti. Bu gelişmeden sonra saat 12.00'ye kadar üste sessizlik sürdü, 12.00 sularında, Akar ile birlikte Akıncı'dan ayrılmayan ve orada kalan Akın Öztürk, Ünal'ın odasına uğradı. Öztürk, Akar ve Yaşar Güler'in de Akıncı'da bulunduğunu ve kendileriyle görüşüğünü Ünal'a söyledi. Öztürk, 16 Temmuz günü saat 15.30 sularında tekrar Ünal'ın yanına geldi. Ünal'ı dışarı çıkardı ve Güler ile dışarıda buluşturdu. İstanbul'dan Ünal ile birlikte getirilen generaller de

Akıncı'daydı. İki general, diğer generalleri üste bir misafirhanedeki odalarda elleri, ayakları ve gözleri bağlı halde buldu. Kısa sürede makas ve bıçaklarla kelepçeleri ve bağları çözdüler. Üste Hava Kuvvetleri'nden 10, Kara Kuvvetleri'nden 5 general aynı durumda bulundu. Elleri, ayakları ve gözleri bağlı halde bütün gece bir odada tutulan generaller arasında Ankara Garnizon Komutanı Korgeneral Metin Gürak da vardı. Akıncı Üssü, darbeciler tarafından bir general hapishanesi haline getirilmişti.

TÜM TÜRKİYE'DE AĞIR BİLANÇO

11 Temmuz'dan itibaren adım adım yürürlüğe konulan 15 Temmuz darbe girişimi halkın tankların önüne çıkmasıyla amacına ulaşmadı. Ancak geride büyük acılar bıraktı. Türkiye'de 36 yıl sonra yeniden OHAL ilan edildi. İşte kanlı darbe bilançosunun 29 Temmuz itibariyle bilançosu:

- 170'i sivil, 62'si polis ve 5'i de asker olmak üzere 237 şehit
- 2191 yaralı
- 18 bin 44 gözaltı
- 9 bin 677 tutuklu
- Kamu kurum ve kuruluşunda yürütülen çalışmalar kapsamında 66 bin 36 personel açığa alındı
- 49 bin 211 pasaport iptal edildi

15 Temmuz gecesi Diyarbakır Üssü'nde ne oldu?

Darbeciler 15 Temmuz gecesi Diyarbakır Üssü'nden 6 F-16 kaldırdılar. Ayrıca Silopi'den intikal eden Birinci Özel Kuvvetler Tugay Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi de buradan kalkan bir nakliye uçağıyla Ankara'ya geçti. Üssün komutası Harekât Şube Müdürü Özkan Edip Akgülay'daydı. Darbeciler Hava Kuvvetleri Komutanlığı Karargâhı'nı ele geçirmişti. Darbe karşıtı komutanlar ise havadaki darbeyi püskürtmek üzere Eskişehir'deki Birleştirilmiş Harekât Merkezi'nden hamlelerini yaptılar.

Sedat Ergin
sergin@hurriyet.com.tr

Diyarbakır Üssü'ne sabaha karşı gelen bir Başbakanlık emrinde 2 F-16 kaldırılarak Ankara'daki F-16'ların vurulması istendi. Ancak havalandan F-16'lar Malatya üzerinde tutuldu. Diyarbakır 8'inci Ana Jet Üssü Harekât Şube Müdürü Kurmay Albay Özkan Edip Akgülay, üs komutanı Tuğgeneral Deniz Kartepe İstanbul'da Moda Deniz Kulübü'ndeki düğüne gittiği için 15 Temmuz'u 16'sına bağlayan gece üssün bütün komutasını üstlenmişti. O gece üssün tarihindeki en sıcak gecenin yaşanacağından ve kendisinin de bu krizin tam ortasında yer alacağından habersizdi. Olaylar şöyle gelişti:

★ ★ ★

22.05: Üsteki 181'inci filonun nöbetçisi Üsteğmen Alper Arslan, Akgülay'ı cep telefonundan arayarak, filo komutanı Binbaşı Ahmet Özdemir'in uçuş için uçak başına gittiğini bildirdi. Üsteki günlük programda bu saatte bir uçuş öngörülmüyordu. Albay Akgülay, hemen filonun karargâhına gitti. Buradan, Eskişehir'de Türkiye'de Hava Kuvvetleri'nin bütün uçuş operasyonlarından sorumlu ana karargâhı olan 1'inci Birleştirilmiş Hava Harekât Merkezi'ni (BHMM) aradı ve Diyarbakır'a bir kalkış emri verilip verilmediğini sordu. Eskişehir, "Böyle bir emir ve uçuş söz konusu değil" karşılığını verdi. Bir gariplik vardı. Akgülay, bunun üzerine telsiz üzerinden uçakların pist başında kendisinden talimat beklemelerini söyledi, ardından kontrol kulesine kendisinden habersiz kalkış yapılmayacağı uyarısını yaptı. Akgülay, uçaklarla telsiz irtibatı kurmaya çalıştıysa da tüm girişimlerine rağmen hiçbir yanıt alamadı.

22.25: Akgülay, tam bu sırada Ankara'daki Hava Kuvvetleri Komutanlığı Karargâhı'ndan bir telefon aldı. Karargâhın hareket merkezi darbelerin eline geçmişti. Darbeci grup adına konuşan Albay Ali Durmuş, askerinin yönetime el koyduğunu, 70 kişilik bir özel kuvvet ekibi için üste konuşlanmış olan 202. Nakliye Filosu'ndan iki uçağı Ankara'ya gönderilmesi gerektiğini söyledi. Pistin başında uçuşa hazır bekleyen F-16'lar krizine şimdi nakliye uçakları meselesi eklenmişti. Bir de üste 70 kişilik bir özel kuvvet birliğinin bulunduğundan söz ediliyordu. Oysa Akgülay'ın üsse böyle bir birliğin intikal ettiğinden haberi yoktu.

Yolcu uçağını tehlikeye attılar

22:30: Şimdi İstanbul'a dönelim. Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Abidin Ünal, Hava Korgeneral Mehmet Şanver'in kızının düğünü için İstanbul'da Moda Deniz Kulübü'ndedir. Darbeyi haber almış olan Orgeneral Ünal, henüz derdest edilmemiştir ve düğünde bulunan 18 dolayında generalle kulübün bir odasında durum değerlendirmesi yapmaktadır. Yanında bulunan

üs komutanlarının hepsinden üslerini arayarak durumu kontrol etmelerini ister ve "Herhangi bir üsten uçuş olursa oranın komutanı Divan-ı Harp'lidir, bunu bilin" diye uyarır. Toplantıdaki tuğgenerallerden biri, Diyarbakır Üssü'nün komutanı Tuğgeneral Deniz Kartepe'dir. Abidin Ünal, savcılığa verdiği ifadesinde sonrasını şöyle anlatıyor: "Düğünde bulunan üs komutanları üslerini arayarak bir faaliyet olmadığını teyit ettiler, Diyarbakır'daki jet üssü hariç. Bu üssün komutanı Tuğgeneral Deniz Kartepe, Diyarbakır'daki üsten 6 adet F-16'nın kalkışa hazır şekilde beklediğini söyledi. Ben kalkışın engellenmesi emrini verdim. Kendisi sürekli soyadı Akgülay olan harekât komutanı albayı aradı ve uçuşun durdurulması emrini verdi. Ancak bir müddet sonra uçakların emri dinlemeyerek kalktığını söyledi. Kuleden uçakların inmelerini emrettim, ancak Diyarbakır kulesi uçaklardaki pilotların bu emre karşı cevap vermediklerini ilettiler."

Bu sırada F-16'lar birbiri ardına havalandı. Akgülay, savcılık ifadesinde "Piste kalkışa hazır olan 6 adet F-16 savaş uçağı bütün uyarılarıma rağmen izinsiz ve usulsüz şekilde art arda kalkış yaparak hepsi birden havalandı. Hatta o sırada sivil uçaklarla ortak kullandığımız pistte bulunan bir yolcu uçağını da tehlikeye attılar. Geri dönüş çağrısını yapmama rağmen dönmelerini sağlayamadım" diyor.

Yanlış yapıyorsun, itaat etmen gerekir!

22.40: F-16'ların izinsiz kalkışından sonra ikinci kriz patlak verdi. Akgülay'ın telefonu çaldı. Bu kez arayan, darbelerin ele geçirdiği Ankara'daki Hava Kuvvetleri Karargâhı'ndan General Osman Nuri Gür'dü. Darbeci general, üste bulunan 202'nci filodan iki uçağı ayarlanarak üsten bulunan özel kuvvet birliğinin Ankara'ya gönderilmesini istedi. Albay Akgülay, bunun üzerine üssün pistini ikinci bir emre kadar bütün uçuşlara kapadı, ardından tüm pilotları ve birlik komutanlarını 181'inci Filo'ya topladı.

23.03: Akgülay'ın dahili telefonu çaldı. Telefonun diğer ucunda bu kez Hava Kuvvetleri Komutanlığı'ndan Tuğgeneral Kemal Mutlum vardı. Darbeci general, Akgülay'dan üste bulunan özel kuvvetler birliğinin iki nakliye uçağıyla Ankara'ya göndermesi için baskı yaptı. Tuğgeneral Mutlum'un kritik bir talebi daha vardı: "İçişleri Bakanı Efkan Ala Van'dan kalkış yaptı. 182. Filo'dan kaldıraçın iki F-16 ile bakanın uçağını Malatya'ya iniş yapmasını sağla..." Akgülay, "Yetkili değilim, Eskişehir'deki Birleştirilmiş Harekât Merkezi ile görüşmeniz gerekir" karşılığını verdi. Karşıdaki telefonu bu kez Ankara'daki bir başka tuğgeneral Recep Sami Özatak aldı; "Akgülay bizi dinleyeceksiniz, bizim emrimizi yerine getireceksiniz" diye üsteledi. Akgülay, yine adres olarak Eskişehir'deki karargâhı gösterdi, ardından Eskişehir'deki karargâhı arayarak durumu buradaki Albay İsmail Üner'e aktardı. Üner, Akgülay'a pisti trafiğe kapatmasını söyledi.

23.14: Darbecilerin nakliye uçaklarının havalandırması konusundaki baskısı ağırlaşıyordu. Bu kez Hava Kuvvetleri Komutanlığı Genel

Sekreteri Albay Veysel Kavak arayarak üsteki özel timi nakliye uçakları ile göndermesi talimatını tekrarlattı, "Yanlış yapıyorsun, hava kuvvetlerine itaat etmen gerekir" diye çıktı.

Bana itaat edeceksin!

23.47: Bu noktada Özel Kuvvetler Birinci Tugay Komutanı Tuğgeneral Semih Terzi sahneye çıktı. Gün içinde Silopi'deki karargâhından yaklaşık 100 kişilik bir elite birlikle Diyarbakır'a intikal etmişti. Akgülay'ı bizzat kendisi arayarak, "Meydanı uçuşa kapatmışsın, birliklerimi gönderemem" dedi. Akgülay, talimatın Eskişehir'den alınması gerektiğini söyleyince, Terzi "Salak, birliğim taaruzda. Ben senin üstünüm, bana itaat edeceksin" dedi. Savcılık ifadesine göre, Akgülay da "küfrederek" telefonu kapattı. Bu arada Akgülay, Tuğgeneral Terzi'nin kendi nakliye uçağını kalkışa hazırladığını haber aldı. Sonrasını ifadesinde şöyle anlatıyor Akgülay: "Terzi daha sonra zaten yanındaki 100 kişilik birlikten 40 kişiyi alarak izinsiz şekilde kalkış yaptı. Kalan 60 kişi etrafında biz daha sonra güvenlik tabur komutanı personeliyle tedbir aldık. Bu 60 kişi tam teçhizatlıydı. Bu silahlı birliğin nereden ne şekilde birliğimize geldiğini bilmiyorum. Sabah 7. Kolordu Komutanlığı Kurmay Başkanlığı gelecekte kalan 60 kişiyi üsten aldı. Nereye götürdüklerini bilmiyorum."

05.15: Eskişehir'deki karargâhta görev yapan Tuğgeneral Recep Ünal'dan Akgülay'a kritik bir emir geldi: "Başbakanlık emri" ile 2 F-16 hemen kalkış yapacaktı. Akgülay "bu uçakların görevi Ankara ilinde uçuş yapan F-16'ların vurulmasıydı. Uçakların kalkışını hemen gerçekleştirdik ancak Eskişehir'deki Birleştirilmiş Harekât Merkezi bu uçakları Malatya civarında tuttu" diye konuşt.

Akgülay'ın bu ifadesi, başlangıçta Ankara üzerinde darbelerin safında ortaya bomba yağdıran F 16lar'ın vurulması konusunda Başbakan Binali Yıldırım tarafından bir prensip kararının alındığını, bu amaçla uçakların havalandırılması, ancak bir şekilde çatışmaya girmekten vazgeçildiğini ortaya koyuyor.

★ ★ ★

Saat 24.00 sularında kargo uçağıyla beraberindeki 40 özel kuvvet mensubuyla Diyarbakır Üssü'nden havalandan Tuğgeneral Semih Terzi, Ankara'da darbe girişiminin ana merkezi olan Akıncılar Üssü'ne indikten sonra buradan helikopterle intikal ettiği Gölbaşı'ndaki Özel Kuvvetler Karargâhına baskın düzenledi. Saat 02.30 sularında Karargâh'tan içeri girdiğinde Astsubay Ömer Halisdemir, Semih Terzi'yi alından vurarak öldürdü. Terzi'nin ölümü, darbe girişimini başarısızlığa uğratan en önemli kırılma noktalarından biriydi.

Not: Diyarbakır Üssü'nden kalkarak darbe girişimine katılan 181 ve 182. filo komutanları binbaşılardan Ahmet Özdemir ve İbrahim Yozgat geride bıraktığımız hafta TSK'dan ihraç edilen subaylar arasında yer aldılar. İhraç edilen bir başka subayı Diyarbakır Jet Üssü Komutanı Tuğgeneral Deniz Kartepe oldu.

15 Temmuz
darbe girişimi
sivil halkın
kahramanca
direnişini
sayesinde
başarısızlığa
uğradı.

